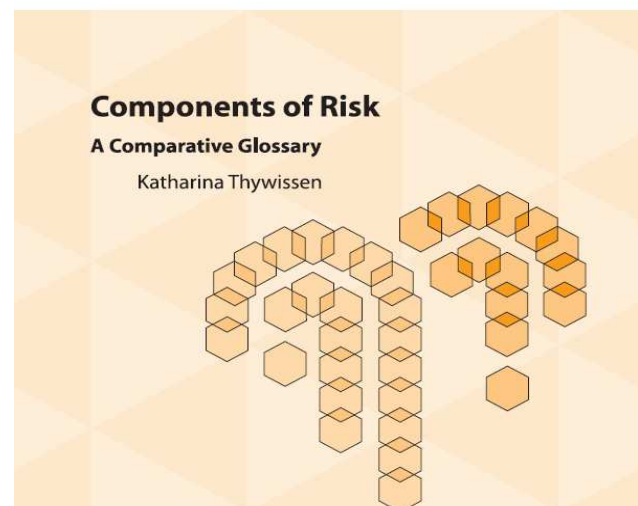
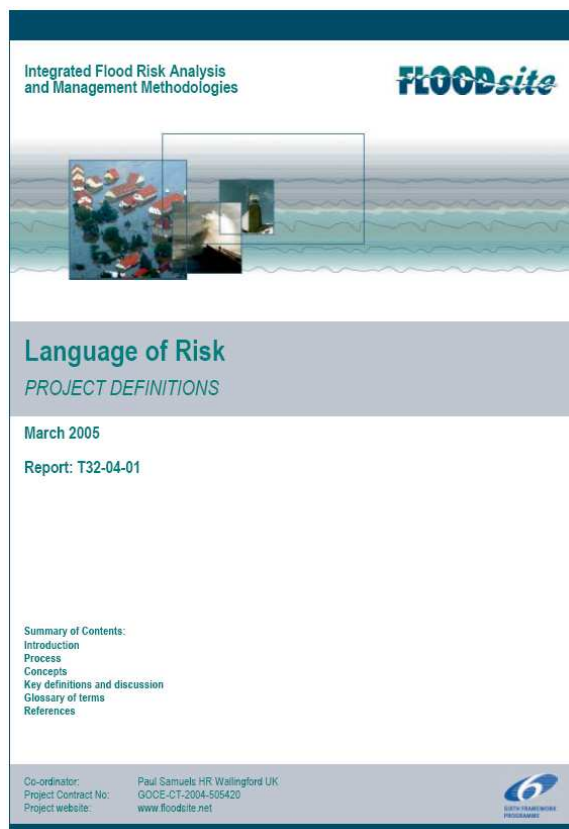

ЕЗИКЪТ НА РИСКА ПРИ НАВОДНЕНИЯ

СРАВНИТЕЛЕН РЕЧНИК НА ТЕРМИНИ И ДЕФИНИЦИИ

SOURCE

'Studies Of the University: Research, Counsel, Education' - Publication Series of UNU-EHS

No. 2/2006

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Accuracy	Closeness to reality.	
Акуратност	Приближение до реалността	
Aims	The objectives of groups/individuals/organisations involved with a project. The aims are taken to include ethical and aesthetic considerations.	
Цели	Целите на групи / индивиди / организации, участващи в проекта. Целите се набелязват така, че да включват етични и естетични фактори.	
Attenuation (flood peak)	Lowering a flood peak (and lengthening its base).	
Отшумяване (на пика на наводнението)	Снижаване на пика на наводнението (и разрастване на основата му)	
Basin (river) (see catchment area)	The area from which water runs off to a given river.	
Басейн (на река) (вж. водосборна площ)	Площта, от която водата се стича в дадена река.	
Bias	The disposition to distort the significance of the various pieces of information that have to be used.	
Пристрастие	Склонност към изопачаване на значимостта на различните информационни елементи, които трябва да се използват.	
Capacity		[Is] The maximum amount of risk [in monetary terms] that can be accepted in insurance. One factor in determining capacity is government regulations that define minimum solvency requirements. Capacity also refers to the amount of insurance coverage allocated to a particular policyholder or in the marketplace in general. (Swiss Re, 2005)
Капацитет		[Е] Максималният обем риск [в парично изражение], който може да бъде поет при застраховането. Един от факторите при определянето на капацитета са правителствените разпоредби, които определят изискванията за минимална платежоспособност. . Капацитетът също така касае обемът на застрахователното покритие определено за даден

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		притежател на полица или за пазара като цяло. (Swiss Re, 2005)
Capacity		A combination of all the strengths and resources available within a community, society or organization that can reduce the level of risk, or the effects of a disaster. Capacity may include physical, institutional, social or economic means as well as skilled personal or collective attributes such as leadership and management. Capacity may also be described as capability. (UN/ISDR, 2004)
Капацитет		Комбинация от всички сили и ресурси, налични в общността, обществото или организацията, които могат да снижат нивото на риска или ефектите от бедствието. Капацитетът може да включва физически, институционални, социални или икономически средства, както и обучен личностни или колективни качества като лидерство и добър мениджмънт. Капацитетът може също така да бъде описан и като способност. (UN/ISDR, 2004)
Capacity, adaptive	Is the ability to plan, prepare for, facilitate, and implement adaptation options. Factors that determine a community adaptive capacity include its economic wealth, its technology and infrastructure, the information, knowledge and skills that it possesses, the nature of its institutions, its commitment to equity, and its social capital.	...defines adaptive capacity as a combination of a society's ex ante vulnerability to damages from natural hazards and its ex post resilience or ability to cope with the damages that result. (Dayton-Johnson, 2004)
Капацитет за приспособяване	Е способността да се планират, да се извърши подготовка за тях и да проведат дейности по приспособяването. Факторите, които определят капацитета за приспособяване на дадена общност включват нейното икономическо благосъстояние, технологията и инфраструктурата, информацията, знанията и уменията, които тя притежава, характера на институциите ѝ, нейната ангажираност към	...дефинира капацитета за приспособяване като комбинация от предварителната (ex-ante) уязвимост на обществото от щети от природни бедствия и последващата (ex-post) гъвкавост или способност да се отстранят щетите, причинени от тях. (Dayton-Johnson, 2004)

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	справедливостта и социалния ѝ капитал.	
Capacity, coping	The means by which people or organisations use available resources and abilities to face adverse consequences that could lead to a disaster.	Refers to the manner in which people and organisations use existing resources to achieve various beneficial ends during unusual, abnormal, and adverse conditions of a disaster event or process. The strengthening of coping capacities usually builds resilience to withstand the effects of natural and other hazards. (Europ. Spatial Planning Observ. Netw., 2003)
Капацитет на противопоставяне	Средствата, чрез които хората и организациите използват наличните ресурси и възможности, за да се противопоставят на последиците, които биха довели до бедствие.	Описва начинът, по който хората и организациите използват съществуващите ресурси, за да постигнат едни или други положителни резултати по време на необикновени, неестествени или враждебни условия на бедствено събитие или процес. Укрепването на капацитета на противопоставяне обикновено изгражда устойчивост към ефекта от природните и други рискове. (Europ. Spatial Planning Observ. Netw., 2003)
		Is a function of: perception (of risk and potential avenues of action - the ability to cope is information contingent); possibilities (options ranging from avoidance and insurance, prevention, mitigation, coping); private action (degree to which special capital can be invoked); and public action. (e.g. Webb, and Harinarayan, 1999; Sharma et al. 2000) quoted in IPCC (2001). (IPCC,2001)
		Е функция от: разбирането (за риска и потенциалните възможности за действие – способността за противопоставяне като информационно явление); възможностите (опциите, простиращи се от избягване и застраховане, до превенция, ограничаване, противопоставяне); частното действие (степената, до която специалният капитал може да бъде привлечен) и общественото действие. (напр. Webb, и Harinarayan, 1999; Sharma и др.. 2000) цитирано в IPCC (2001). (IPCC,2001)

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Capacity, coping		The means by which people or organizations use available resources and abilities to face adverse consequences that could lead to a disaster. In general, this involves managing resources, both in normal times as well as during crises or adverse conditions. The strengthening of coping capacities usually builds resilience to withstand the effects of natural and human-induced hazards. (UN/ISDR, 2004)
Капацитет на противопоставяне		Средствата, чрез които хората и организациите използват наличните ресурси и възможности, за да се противопоставят на враждебните последици, които могат да доведат до бедствие. Най-общо, това включва ресурсите за управление, както при нормални условия, така и при кризи и враждебни условия. Укрепването на капацитетите на противопоставяне обикновено изгражда устойчивост към ефекта от природните и предизвиканите от човека рискове. (UN/ISDR, 2004)
		The manner in which people and organisations use existing resources to achieve various beneficial ends during unusual, abnormal and adverse conditions of a disaster phenomenon or process. (UNDP, 2004)
		Начинът, по който хората и организациите използват наличните ресурси и възможности, за да постигнат различни положителни резултати по време на необикновени, неестествени или враждебни условия на бедствен феномен или процес. (UNDP, 2004)
		The ability to cope with threats includes the ability to absorb impacts by guarding against or adapting to them. It also includes provisions made in advance to pay for potential damages, for instance by mobilizing insurance repayments, savings or contingency reserves. (UNEP, 2002)
		Способността за противопоставяне на опасностите включва способността за справяне с техните последици посредством предотвратяването им или чрез приспособяване към тях. Тя

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		включва също така предварително взети мерки за заплащане на потенциалните щети чрез мобилизиране на застрахователни суми, спестявания или резерви за непредвидени случаи. (UNEP, 2002)
Capacity, coping & adaptive		While the concept of coping capacity is more directly related to an extreme event (e.g. a flood or a winter storm), the concept of adaptive capacity refers to a longer time frame and implies that some learning either before or after an extreme event is happening. The higher the coping capacity and adaptive capacity, the lower the vulnerability of a system, region, community or household. Enhancement of adaptive capacity is a necessary condition for reducing vulnerability, particularly for the most vulnerable regions and socioeconomic groups. (Peltonen, 2006)
Капацитет на противопоставяне и приспособяване		Докато концепцията за капацитет за противопоставяне е пряко свързана с екстремно събитие (напр. наводнение или зимна буря), концепцията за капацитет за приспособяване се отнася за по дългосрочно състояние и предполага, че са усвоени някои поуки преди или след като екстремното събитие се е състояло. Колкото по-голям е капацитетът на противопоставяне и капацитетът на приспособяване, толкова по-малка е уязвимостта на системата, региона, общността или домакинството. Развитието на капацитета за приспособяване е необходимо условие за снижаването на уязвимостта и в частност на най-уязвимите региони и социално-икономически групи. (Peltonen, 2006)
Catastrophe		An event in which a society incurs, or is threatened to incur, such losses to persons and/or property that the entire society is affected and extraordinary resources and skills are required, some of which must come from other nations. An example would be the 1985 Earthquakes in Mexico City and other Mexican cities. Thousands of people - estimates vary

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		markedly - died and tens of thousands were injured. At least 100,000 building units were damaged; reconstruction costs exceeded five billion dollars (with some estimates running as high as \$10 billion). Over sixty donor nations contributed to the recovery through programs coordinated by the League of Red Cross and Red Crescent Societies. (Drabek, 1996; quoted in Blanchard, 2005)
Катастрофа		<p>Събитие, при което обществото понася или е заплашено да понесе такива загуби като лица и/или собственост, които ще го засегнат изцяло и ще изискват използването на извънредни ресурси и способности, някои от които – предоставени от други нации.</p> <p>Пример за това може да бъде земетресението в Мексикосити и други мексикански градове през 1985 г. Хиляди жители – оценките варират значително – загиват и десетки хиляди са ранени. Минимум 100 000 постройки са увредени, разходите по реконструкцията им надхвърлят пет милиарда долара (според някои оценки достигат \$10 милиарда). Над шестдесет донорски нации участват във възстановяването чрез програмите, координирани от Лигата на дружествата на Червения кръст и Червения полумесец. (Drabek, 1996; цитиран в Blanchard, 2005)</p>
		...an event that causes \$25 million or more in insured property losses and affects a significant number of property-casualty policyholders and insurers. (Insurance Services Office, 2005)
		...събитие, което причинява загуби за застрахованата собственост в размер на \$25 милиона или повече и засяга значителен брой лица, застраховали собствеността си против произшествия, както и значителен брой застрахователи. (Insurance Services Office, 2005)
		In the English speaking world a differentiation is sometimes made between disaster and catastrophes. In the latter, most or

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		all people living in a community are affected, as are the basic supply centers, so that help from neighbours is largely impossible (the affected people helping each other is a general phenomenon in disasters with a lower degree of severity). (Quarantelli, 1998)
		В английскоговорящите страни понякога се прави диференциация между бедствие и катастрофи. При последните са засегнати повечето или всички членове на дадена общност, както и основните центрове на снабдяване, така че оказването на помощ от околноръст е крайно невъзможно (взаимното подпомагане на засегнатите е всеобщо явление при бедствията с по-ниска степен на разрушителност). (Quarantelli, 1998)
Catastrophe		<p>In a catastrophe compared to a disaster:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Most or all of the community built structure is heavily impacted. [...] In addition, in catastrophes, the facilities and operational bases of most emergency organizations are themselves usually hit. [...] While in a major disaster some such facilities may be directly impacted, the great majority typically survive with little or no damage. [...] 2. Local officials are unable to undertake their usual work role, and this often extends into the recovery period.[...] One overall consequence is that because local personnel are casualties and/or usual community resources are not available, many leadership roles may have to be taken by outsiders to the community. [...] 3. Help from nearby communities cannot be provided. [...] In short, catastrophes tend to affect multiple communities, and often have a regional character. [...] In a disaster there is usually only one major target for the convergence after a disaster. In a catastrophe many nearby communities not only cannot contribute to the inflow, but they themselves can become competing sources for an eventual unequal inflow of goods, personnel,

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>supplies and communication.</p> <p>4. Most, if not all, of the everyday community functions are sharply and concurrently interrupted. Even in major disasters, there is no such massive-across the board disruption of community life even if particular neighborhoods may be devastated [...].</p> <p>5. The mass media system especially in recent times socially constructs catastrophes even more than they do disasters. Finally, because of the previous five processes, the political arena becomes even more important. (Quarantelli, 2005)</p>
		<p>При катастрофата, в сравнение с бедствието:</p> <p>1. По-голямата част или всички строителни конструкции на общността са сериозно засегнати. [...] В допълнение, при катастрофите, техническите средства и работните ресурси на повечето аварийни организации са, сами по себе си, поразено до неизползваемост. [...] За разлика от по-големите бедствия, при които една част от тези средства могат да бъдат засегнати, но по-голямата част от тях оцелява с незначителни или дори никакви поражения. [...]</p> <p>2. Местните власти не са способни да поемат основните си работни функции и това често се простира и във времето на периода на възстановяване. [...] Друга обща последица е, че тъй като местният персонал е пострадал и/или обичайните ресурси на общността не са налични, се налага множество управленчески роли да бъдат поети от лица, външни на общността. [...]</p> <p>3. Не може да бъде предоставена помощ от общностите в близката околност. [...] Накратко, катастрофите имат особеността да засягат множество общности и често имат регионален характер. [...] При бедствието обикновено има една основна цел, в която се съсредоточава дейността след бедствието. При катастрофата много съседни общности не</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>само не могат да допринесат за снабдяването, но и самите те могат да се превърнат в конкурираща цел на евентуално снабдяване със стоки, жива сила, доставки и комуникация.</p> <p>4. Повечето, ако ли не всички, ежедневни дейности на общността са рязко и едновременно прекъснати. Дори при значимите бедствия няма такова масивно и всеобхватно прекъсване на живота на общността, дори и някои дадени околности да са опустошени [...]</p> <p>5. Системата от средства за масово осведомяване, особено в последно време, поражда социални катастрофи, дори в по-голяма степен, отколкото това правят бедствията. В крайна сметка, по причина на горните пет процеса, политическата сцена добива още по-голямо значение. (Quarantelli, 2005)</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Catastrophe		<p>...for a given society might be defined as an event leading to 500 deaths or \$10 million in damages. These figures, however, are arbitrary since levels of impact mean different things to different people in different situations. Furthermore, we cannot ignore the element of scale. It would be a catastrophe for a small community if every building were totally destroyed by flooding (as occurred in 1993 in Valmeyer, Illinois), but at the global scale, it would be an insignificant event if only 350 houses were involved... Similarly, \$10 million in damage to some communities would be devastating..., especially in less wealthy societies, but others would be able to cope relatively easily.</p> <p>...a catastrophe not only disrupts society, but may cause a total breakdown in day-to-day functioning. One aspect of catastrophes, is that most community functions disappear; there is no immediate leadership, hospitals may be damaged or destroyed, and the damage may be so great and so extensive that survivors have nowhere to turn for help (Quarantelli, 1994). In disaster situations, it is not unusual for survivors to seek help from friends and neighbors, but this cannot happen in catastrophes. In a disaster, society continues to operate and it is common to see scheduled events continue... (Tobin and Montz, 1997; quoted in Blanchard, 2005)</p>
		<p>...за дадено общество, катастрофата може да бъде дефинирана като събитие, причиняващо 500 смъртни случая или щети на стойност \$10 милиона. Но тези цифри са условни, доколкото нивото на поразяване означава различни неща при различните народи в различните ситуации. Още повече, че не можем да пренебрегнем влиянието на мащаба. За една малка общност би било катастрофа, ако всяка сграда е била напълно разрушена от наводнение (както се е случило през 1993 г. във Валмайер, Илинойс), но в глобален мащаб това би било значимо събитие, само ако 350 къщи са</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>били засегнати... По подобен начин, щети за 10 милиона долара могат да бъдат опустошителни за някои общности,... особено в по-бедните общества, но други биха се справили сравнително лесно с възстановяването на подобни загуби... ..дадена катастрофа не само разстройва обществото, но може да причини и тотално сриване на изпълнението на ежедневните му дейности. Един аспект от проявлението на катастрофите е, че повечето от дейностите на общността изчезват; няма непосредствено ръководство; болниците може да са разрушени или унищожени и щетите може да са толкова значими и така разпространени, че оцелелите да няма към кого да се обърнат за помощ (Quarantelli, 1994). При бедствени ситуации не е необичайно оцелелите да търсят помощ от приятели и съседи, но при катастрофите това не може да се случи. При бедствията обществото продължава да функционира и е нормално да се види как предварително планираните задачи продължават да се изпълняват. (Tobin и Montz, 1997; цитирани в Blanchard, 2005)</p>
Catchment area	The area from which water runs off to a river.	
Водосборна площ	Площта, от която водата се стича в дадена река.	
Characterisation	The process of expressing the observed/predicted behaviour of a system and it's components for optimal use in decision making.	
Окачествяване	Процес на изразяване на наблюдаваните / прогнозираните свойства на дадена система и на нейните компоненти с цел оптималното им използване при взимането на решения.	
Cognition	The conscious or unconscious process of deriving meaning from sensory data. So 'perceived risk' might be more correctly termed "cognated" risk.	
Разпознаване	Съзнателен или несъзнателен процес на	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	извличане на значение от отчетени данни. Така “доловеният риск” се превръща в “разпознат” риск.	
Conditional probability	The likelihood of some event given the prior occurrence of some other event.	
Условна вероятност	Вероятността дадено събитие да се прояви повече, отколкото някое друго.	
Confidence interval	A measure of the degree of (un)certainly of an estimate. Usually presented as a percentage. For example, a confidence level of 95% applied to an upper and lower bound of an estimate indicates there is a 95% chance the estimate lies between the specified bounds. Confidence limits can be calculated for some forms of uncertainty (see knowledge uncertainty), or estimated by an expert (see judgment).	
Доверителен интервал	Мярка на степента на (не)сигурност на дадена оценка. Обикновено се изразява в проценти. Например ниво на доверие 95%, приложен към горната и долна граница на дадена оценъчна стойност означава, че има 95% шанс стойността да се намира между указаните граници. Доверителните граници могат да бъдат изчислени за някои форми на неопределеност (вж. неопределеност на познанието) или определени от даден експерт (вж. оценка).	
Consequence	An impact such as economic, social or environmental damage/improvement that may result from a flood. May be expressed quantitatively (e.g. monetary value), by category (e.g. High, Medium, Low) or descriptively.	
Последица	Въздействие под формата на икономическа,	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	социална или екологична щета/подобрене, което може да произтече от дадено наводнение. Може да бъде изразено количествено (напр. в парична стойност), като класация (напр. Слаба, Средна, Голяма) или описателно.	
Correlation	Between two random variables, the correlation is a measure of the extent to which a change in one tends to correspond to a change in the other. One measure of linear dependence is the correlation coefficient ρ . If variables are independent random variables then $\rho = 0$. Values of +1 and -1 correspond to full positive and negative dependence respectively. <i>Note:</i> the existence of some correlation need not imply that the link is one of cause and effect.	
Корелация	Корелацията между две случайни променливи е мярката на зависимостта доколко промяната в едната може да доведе или да съответства на промяна в другата. Мярка за линейната зависимост е коефициентът на корелация ρ . Ако променливите са независими случайни величини, $\rho = 0$. Стойностите +1 и -1 отговарят съответно на пълна положителна или отрицателна зависимост. <i>Забележка:</i> съществуването на известна корелация не е нужно да означава, че връзката е причинно-следствена.	
Critical element	A system element, the failure of which will lead to the failure of the system.	
Критичен елемент	Елемент от дадена система, чийто дефект би довел до дефектиране на цялата система.	
Damage potential	A description of the value of social, economic and ecological impacts (harm) that would be caused in	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Потенциал за щети	the event of a flood. Описание на стойността на социалното, икономическо и екологично отражение (поражение), което би имало евентуално наводнение.	
Decision uncertainty	The rational inability to choose between alternative options.	
Несигурност на решението	Рационална неспособност да се направи избор между алтернативни опции.	
Defence system	Two or more defences acting to achieve common goals (e.g. maintaining flood protection to a floodplain area/ community).	
Защитна система	Две или повече защиты, действащи за постигане на общи цели (напр. поддръжката на предпазване от наводнения в разливно пространство/ общност).	
Disaster		A disaster is an unusually severe and/or extensive event that usually occurs unexpectedly and has such a severe impact on life and health of many people and/or causes considerable material damage and/or impairs or endangers the life of a large number of people for a long period of time to such an extent that resources and funding available at local or regional level cannot cope without outside help. The disaster qualifies as such when it becomes apparent that the available resources and funding are inadequate for the necessary and prompt relief. Relief provision systems that are capable of evolving from every day use and which integrate all the necessary components are required for effectively managing disasters. From: 30.11.1998 Report of the working group of the Permanent Conference on Disaster Reduction and Disaster Protection, DKKV Handbuch. (DKKV, 2002)
Бедствие		Бедствие е необичайно силно и/или обширно

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>разпространено събитие, което обикновено се проявява неочаквано и предизвиква тежки последици за живота и здравето на много хора и/или значителни материални щети и/или уврежда или излага на опасност живота на голям брой хора за дълъг период от време дотолкова, че ресурсите и фондовете, налични на местно ниво не могат да се справят без външна помощ. Бедствието се определя като такова, когато се окаже, че наличните ресурси и фондове са неадекватни за необходимото своевременно оказване на помощ. За ефективно справяне с бедствията са необходими системи за оказване на помощ, които могат да бъдат изведени от ежедневната употреба и които включват в себе си всички необходими компоненти.</p> <p>Из Доклад на работната група на Постоянната конференция за намаляване на бедствията и защита от бедствия от 30.11.1998, DKKV Handbuch. (DKKV, 2002)</p>
		<p>External danger, the loss of development potential and the helplessness of the affected population; a serious disruption of the functioning of a society causing widespread human, material or environmental losses which exceed the ability of the affected society to cope using only its own resources. (DKKV, 2002)</p>
		<p>Външна опасност, загуба на способност за развитие и безпомощност на засегнатото население; сериозно разстройство на функционирането на обществото, причиняващо пространни човешки, материални или екологически загуби, надхвърлящи способността на засегнатото общество за преодоляването им чрез използване само на свои собствени ресурси. (DKKV, 2002)</p>
		<p>A serious disruption of the functioning of society, causing widespread human, material or environmental losses, which exceed the ability of affected society to cope using only its own resources. Disasters are often classified according to their cause</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		(natural or man-made). (EEA, 2005)
		Сериозно разстройство на функционирането на обществото, причиняващо пространни човешки, материални или екологически загуби, надхвърлящи способността на засегнатото общество за преодоляването им чрез използване само на свои собствени ресурси. Бедствията често се класифицират съгласно породилите ги причини (природни или причинени от човека). (EEA, 2005)
		A hazard might lead to a disaster. A disaster by itself is an impact of a hazard on a community or area - usually defined as an event that overwhelms the capacity to cope with it. (Europ. Spatial Planning Observ. Netw., 2003)
		Рискът може да доведе до бедствие. Бедствието, само по себе си представлява отражение на риска върху общността или даден район – обикновено се дефинира като събитие, което надхвърля капацитета за справяне с него. (Europ. Spatial Planning Observ. Netw., 2003)
		Disasters combine two elements: events and vulnerable people. A disaster occurs when a disaster agent (the event) exposes the vulnerability of individuals and communities in such a way that their lives are directly threatened or sufficient harm has been done to their community's economic and social structures to undermine their ability to survive. A disaster is fundamentally a socio-economic phenomenon. It is an extreme but not necessarily abnormal state of everyday life in which the continuity of community structures and processes temporarily fails. Social disruption may typify a disaster but not social disintegration. (IFRC, 1993)
		Бедствията са съчетание от два елемента: събитие и уязвимо население. Бедствието се осъществява, когато агентът на бедствието (събитието) се сблъска с уязвимостта на индивидите и общностите по начин, който пряко

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>застрашава живота им или нанася щети върху икономическите и социални структури на общността, достатъчни за да поставят под съмнение нейните способности за оцеляване. Бедствието е основно социално-икономическо явление. То е екстремно, но не задължително неестествено за ежедневиия живот явление, при което целостта на обществените структури и процеси временно се нарушава. Бедствието може да бъде изразено със социално разстройство, но не и със социално разпадане. (IFRC, 1993)</p>
		<p>For a disaster to be entered into the database of the UN's International Strategy for Disaster Reduction (ISDR), at least one of the following criteria must be met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a report of 10 or more people killed - a report of 100 people affected - a declaration of a state of emergency by the relevant government <p>a request by the national government for international assistance (IRIN/OCHA, 2005)</p>
		<p>За да попадне дадено бедствие в базата данни на Международната стратегия за намаляване на бедствията (ISDR) на ООН, трябва да бъде изпълнен поне един от следните критерии:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доклад за 10 или повече жертви; - доклад за 100 или повече души пострадали; - обявяване на извънредно положение от съответното правителство. - Искане от националното правителство за международна помощ. <p>(IRIN/OCHA, 2005)</p>
		<p>The result of a vast ecological breakdown in the relations between man and his environment, a serious and sudden event (or slow, as in drought) on such a scale that the stricken</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		community need extraordinary efforts to cope with it, often with outside help or international aid. (Journ. of Prehospital and Disaster Medicine, 2004)
		Резултатът от обширно екологично разстройство на връзката човек - околна среда, сериозно и внезапно събитие (или бавно, каквато е сушата), проявено в такъв мащаб, че поразената общност да бъде принудена да положи извънредни усилия са справяне с него, често с външна помощ или международна подкрепа. (Journ. of Prehospital and Disaster Medicine, 2004)
		<p>...a disaster is at some basic level a social construction, its essence to be found in the organization of communities, rather than in an environmental phenomenon with destructive or disruptive effects for a society.</p> <p>...a process involving the combination of a potentially destructive agent(s) from the natural, modified and/or constructed environment and a population in a socially and economically produced condition of vulnerability, resulting in a perceived disruption of the customary relative satisfactions of individual and social needs for physical survival, social order and meaning. A disaster is made inevitable by the historically produced pattern of vulnerability, evidenced in the location, infrastructure, sociopolitical structure, production patterns, and ideology, that characterize a society. The society's pattern of vulnerability is an essential element of a disaster. (Oliver-Smith, 1998)</p>
		<p>...на известно базово ниво, бедствието представлява социална система, чиято същина може да бъде открита в организацията на общностите, повече, отколкото в даден природен феномен, имащ разрушителен или унищожителен ефект за обществото.</p> <p>...процес, включващ комбинация от потенциално разрушително(и) агент(и) от естествената, видоизменената</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>и/или изградена от човека околна среда и население в социално или икономически създадени условия на уязвимост, чийто резултат е осезаемо нарушаване на обичайното относително задоволяване на индивидуалните и обществени нужди от физическо оцеляване, обществен ред и разбиране.</p> <p>Бедствието се превръща в неизбежност под влияние на исторически създадената податливост към уязвимост, проявена в местоположението, инфраструктурата, социално-политическата схема, производствената рамка и идеологията, които характеризират дадено общество. Обществената податливост към уязвимост е основен елемент на бедствието. (Oliver-Smith, 1998)</p>
		<p>Disaster is defined as the set of adverse effects caused by social-natural and natural phenomena on human life, properties and infrastructure within a specific geographic unit during a given period of time. (Serje, 2002)</p>
		<p>Бедствието се дефинира като набор от, причинени от обществено-природни и природни явления, неблагоприятни ефекти върху човешкия живот, собственост и инфраструктура в рамките на определена географска единица през даден период от време. (Serje, 2002)</p>
Disaster, remarks on		<p>In summary, it can be determined that there is a problem of definition which affects the interpretation of vulnerability to disasters. Therefore, a list of important questions often cannot be answered clearly: When does a disaster begin? Who decides about shortcomings in the coping capacity of a society? When does the disaster end? What are the appropriate indicators for disasters? In addition, many definitions do not take differing vulnerabilities of population groups into account. (Feldbrügge and von Braun, 2002)</p>
Бедствия, забележки по		Общо взето, може да се определи съществуването на

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Тях		проблем в дефинирането, който засяга интерпретацията на уязвимост от бедствия. Затова често на даден списък с важни въпроси не може бъде отговорено ясно. Кога започва бедствието? Кой взима решенията относно слабостите в капацитета за отговор на обществото? Кога е краят на бедствието? Какви са специфичните индикации за наличие на бедствие? Като допълнение, много дефиниции не взимат предвид разликата в уязвимостите на различните групи от населението. (Feldbrügge and von Braun, 2002)
Design objective	The objective (put forward by a stakeholder), describing the desired performance of an intervention, once implemented.	
Проектна цел	Целта (изнесена на преден план от акционерите), описваща желаната ефективност на дадена намеса, след като е осъществена.	
Design discharge	See Design standard and Design flood	
Проектно оттичане	Вж. Проектен стандарт или Проектен поток	
Design standard	A performance indicator that is specific to the engineering of a particular defence to meet a particular objective under a given loading condition. Note: the design standard will vary with load, for example there may be different performance requirements under different loading conditions.	
Проектен стандарт	Индикатор на ефективността, характерен за проектирането на дадена защита, която трябва да отговаря на специфична цел при определено условие на натоварване. <i>Забележка:</i> проектният стандарт може да варира с промяната на натоварването, например може да има различни изисквания за ефективността при различни условия на натоварване.	
Dependence	The extent to which one variable depends on	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	another variable. Dependence affects the likelihood of two or more thresholds being exceeded simultaneously. When it is not known whether dependence exists between two variables or parameters, guidance on the importance of any assumption can be provided by assessing the fully dependent and independent cases (see also correlation).	
Зависимост	Степента, до която дадена променлива зависи от друга променлива. Зависимостта засяга подобие на два или повече прага, които са надхвърлени едновременно. Когато не е известно дали съществува зависимост между две променливи или два параметъра, индикация за значението на всяко допускане може да бъде получена чрез оценка на напълно зависими и независими случаи (вж. също и корелация).	
Deterministic process / method	A method or process that adopts precise, single values for all variables and input values, giving a single value output.	
Детерминиран процес / метод	Метод или процес, който присъжда точни единични стойности на всички променливи или входни величини и дава единична изходна величина.	
Discharge (stream, river)	As measured by volume per unit of time.	
Изтичане (поток, река)	Измерено чрез обем за единица време.	
Efficiency	In everyday language, the ratio of outputs to inputs; in economics, optimality.	
Ефикасност	В ежедневиия език, съотношението между вложеното и добитото; в икономиката, оптималност.	
Element	A component part of a system	

<i>Термин</i>	<i>ЕС – проект “Floodsite”</i>	<i>Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве</i>
Елемент	Съставна част от дадена система.	
Element life	The period of time over which a certain element will provide sufficient strength to the structure with or without maintenance.	
Живот на елемента	Периодът от време, през който даден елемент ще осигурява достатъчна здравина на дадена конструкция със или без поддръжка.	
Emergency management	The ensemble of the activities covering emergency planning, emergency control and post-event assessment.	
Управление на криза	Сборът от дейности, покриващи кризисното планиране, контрола на кризите и оценката след събитието	
Epistemology	A theory of what we can know and why or how we can know it.	
Епистемология	Теория за това какво можем да знаем и защо или как можем да го научим	
Ergonomics	The study of human performance as a function of the difficulty of the task and environmental conditions.	
Ергономия	Наука за човешките възможности като функция от трудността на поставената му задача и условията на околната среда.	
Error	Mistaken calculations or measurements with quantifiable and predictable differences.	
Грешка	Погрешни изчисления или измервания с количествено определими и предсказуеми разлики.	
Evacuation scheme	Plan for the combination of actions needed for evacuation (warning, communication, transport etc.).	
Евакуационна схема	План за комбинация от дейности, необходими за евакуация (предупреждение, разгласяване,	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	транспорт и т. н.).	
Event (in context) - In FLOODsite	These are the conditions which may lead to flooding. An event is, for example, the occurrence in <i>Source</i> terms of one or more variables such as a particular wave height threshold being exceeded at the same time a specific sea level, or in <i>Receptor</i> terms a particular flood depth. When defining an event it can be important to define the spatial extent and the associated duration. Appendix 1 expands upon this definition.	
Събития (в дадения контекст) – Във FLOODsite	Това са условията, които могат да доведат до наводнение. Едно събитие е например като термин от <i>Източник</i> появяването на една или повече променливи като специфична височина на вълната, надхвърляща прага при специфично морско равнище или като термин от <i>Приемник</i> – специфична дълбочина на заливането. Когато се дефинира дадено събитие е важно да се определи разпространението му в пространството и свързаната с него продължителност. Приложение 1 обяснява пространно тези дефиниции.	
Exposure	Quantification of the receptors that may be influenced by a hazard (flood), for example, number of people and their demographics, number and type of properties etc.	Exposure is another component of disaster risk, and refers to that which is affected by natural disasters, such as people and property. (ADRC, 2005)
Изложеност	Количествено описание на приемниците, които могат да бъдат повлияни от риска (наводнение), броят на лицата и тяхната демографска структура, броят и типа собственици и т. н.	Изложеността е друг компонент на риска от бедствие. Отнася се за онова, което е засегнато от природното бедствие като население и собственост. (ADRC, 2005)
		Exposure describes the number of people, and the value of structures and activities that will experience hurricane hazards

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		and may be adversely impacted by them. (Davidson and Lambert, 2001; quoted in Blanchard, 2005)
		Изложеността описва броя на хората и стойността на конструкциите и дейностите, които ще понесат рисковете от ураган и могат да бъдат сериозно засегнати от него. (Davidson и Lambert, 2001; цитирани в Blanchard, 2005)
		"The process of estimating or measuring the intensity, frequency, and duration of exposure to an agent. Ideally, it describes the sources, pathways, routes, magnitude, duration, and patters of exposure; the characteristics of the population exposed; and the uncertainties in the assessment. (EEA, 2005)
		Процесът по оценяване или измерване на интензивността, честотата и продължителността на излагането на даден агент. В идеалния случай, то описва източниците, очертанията, пътищата, магнитуда, продължителността и характера на изложеността; характеристиките на изложеното население и несигурността на оценката. (EEA, 2005)
		The economic value or the set of units related to each of the hazards for a given area. The exposed value is a function of the type of hazard. (Europ. Spatial Planning Observ. Netw., 2003)
		Икономическата стойност на набора от единиците, свързани с всеки един от рисковете на дадената територия. Изложената стойност е функция от типа риск. (Europ. Spatial Planning Observ. Netw., 2003)
		People, property, systems, or functions at risk of loss exposed to hazards. (Multihazard Mitigation Council, 2002)
		Население, собственост, системи или дейности застрашени от загуба, поради изложеността си на риск. (Multihazard Mitigation Council, 2002)
		The degree to which a risk or portfolio of risks is subject to the possibility of loss; basis for calculating premiums in (re)insurance. (MunichRe, 2002)

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		Степента, до която даден риск или рисково портфолио е обект на вероятност от загуби, основа за изчисляване на премията в (пре)застраховането. (MunichRe, 2002)
		Elements at risk, an inventory of those people or artefacts that are exposed to a hazard. (UNDP, 2004)
		Елементи в риск, опис на лицата и предметите, изложени на риск. (UNDP, 2004)
Expectation	Expectation, or "expected value" of a variable, refers to the mean value the variable takes. For example, in a 100 year period, a 1 in 100 year event is expected to be equalled or exceeded once. This can be defined mathematically (Appendix 1).	
Вероятност	Вероятността или „вероятната стойност“ на дадена променлива е основната стойност, която променливата може да има. Например, за стогодишен период, вероятността да се случи едно събитие, нормално случващо се веднъж на сто години, е равна или по-голяма от единица. Това може да бъде математически дефинирано (Приложение 1).	
Expected annual frequency	Expected number of occurrences per year (reciprocal of the return period of a given event).	
Вероятна годишна честота	Вероятен брой проявявания за година (реципрочно на периода на повторение на дадено събитие).	
Expected value	see Expectation	
Вероятна стойност	вж. Вероятност	
Extrapolation	The inference of unknown data from known data, for instance future data from past data, by analysing trends and making assumptions.	
Екстраполиране	Получаване на неизвестни данни от известни данни, например на данни за бъдещето от данни	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	за миналото, посредством анализ на тенденциите и извършване на допускане.	
Failure	Inability to achieve a defined performance threshold (response given loading). "Catastrophic" failure describes the situation where the consequences are immediate and severe, whereas "prognostic" failure describes the situation where the consequences only grow to a significant level when additional loading has been applied and/or time has elapsed.	
Авария	Неспособност да се достигне прага на определената ефикасност (като отговор на дадено натоварване). „Катастрофална” авария обозначава ситуацията, в която последиците са незабавни и сурови, докато „прогностична” авария описва ситуацията, в която последиците само нарастват до значително ниво, когато е приложен допълнителен товар и/или е преминал известен период от време.	
Failure mode	Description of one of any number of ways in which a defence or system may fail to meet a particular performance indicator.	
Аварийно състояние	Описва един или различен брой начини, по които дадена защита или система може да се окаже неспособна да бъде съответна на специфичен индикатор за ефективност.	
Flood	A temporary covering of land by water outside its normal confines.	
Наводнение	Временно покриване на земната повърхност с вода извън обичайните водни русла.	
Flood control (measure)	A structural intervention to limit flooding and so an example of a risk management measure.	
Контрол на наводненията	Структурирана намеса за ограничаване на	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
(мярка)	наводняването и като такава – пример за мярка за управление на риска.	
Flood damage	Damage to receptors (buildings, infrastructure, goods), production and intangibles (life, cultural and ecological assets) caused by a flood.	
Щети от наводнение	Щети, нанесени на приемниците (сгради, инфраструктура, стоки), производството и нематериалните ценности (живот, културни и екологични ценности), причинени от дадено наводнение.	
Flood forecasting system	A system designed to forecast flood levels before they occur:	
Система за предвиждане на наводненията	Система, предназначена да предвижда наводненията, преди тяхното появяване.	
Flood hazard map	Map with the predicted or documented extent of flooding, with or without an indication of the flood probability.	
Карта на риска от наводнения	Карта, с предсказани или документирани допълнения за наводняването, със или без индикатор за вероятността за наводняване	
Flood level	Water level during a flood.	
Ниво на наводнението	Нивото на водата по време на наводнението.	
Flood management measures	Actions that are taken to reduce either the probability of flooding or the consequences of flooding or some combination of the two.	
Мерки за управление на наводнението	Дейности, предприети с цел намаляване или на вероятността от възникване на наводнение, или на последиците от наводнение, или на комбинацията от двете.	
Flood peak	Highest water level recorded in the river during a flood.	
Пик на наводнението	Най-високото регистрирано ниво на водата в	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	реката за времето на наводнението.	
Floodplain	Part of alluvial plain that would be naturally flooded in the absence of engineered interventions.	
Разлив	Част от алувиалната равнина, която би била естествено залята при отсъствие на инженерни съоръжения.	
Flood prevention	Actions to prevent the occurrence of an extreme discharge peak.	
Превенция на наводненията	Дейности по предотвратяването на появяването на екстремен пик на оттичане.	
Flood protection (measure)	To protect a certain area from inundation (using dikes etc).	
Защита от наводнения (мярка)	За защитаването на дадена площ от наводняване (посредством диги и т. н.).	
Flood risk zoning	Delineation of areas with different possibilities and limitations for investments, based on flood hazard maps.	
Зониране на риска от наводняване	Очертаване на площите с различни възможности и ограничения за инвестиране, основано на картите на риска от наводнения.	
Flood risk management	Continuous and holistic societal analysis, assessment and mitigation of flood risk.	
Управление на риска от наводнения	Непрекъснат и холистичен обществен анализ, оценка и ограничаване на риска от наводнения.	
Flood warning system (FWS)	A system designed to warn members of the public of the potential of imminent flooding. Typically linked to a flood forecasting system.	
Система за предупреждаване за наводнения (СПН)	Система, предназначена да сигнализира обществеността за потенциалната опасност от неизбежно наводняване. По правило, свързана със системата за предвиждане на наводненията.	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Flooding System (in context)	In the broadest terms, a <i>system</i> may be described as the social and physical domain within which risks arise and are managed. An understanding of the way a system behaves and, in particular, the mechanisms by which it may fail, is an essential aspect of understanding risk. This is true for an organisational system like flood warning, as well as for a more physical system, such as a series of flood defences protecting a flood plain.	
Наводнена система (в контекста)	В най-широк смисъл дадена <i>система</i> може да бъде описана като обществена и физическа област, в рамките на която рискът нараства и бива управляван. Осмислянето за това как се държи системата и, в частност, механизмите, по които тя може да претърпи поражение е съществен аспект в осмислянето на риска. Това е в сила за дадена организационна система като тази за предупреждаване за наводнение, както и за по-материалните системи като каскадите от защити на дадена разливна площ.	
Fragility	The propensity of a particular defence or system to fail under a given load condition. Typically expressed as & <i>fragility function curve</i> relating load to probability of failure. Combined with descriptors of decay/deterioration, fragility functions enable future performance to be described.	
Неустойчивост	Предразположението на определени защити или системи към аварирание при дадени условия на натоварване. Обикновено изразявана чрез & <i>кривата на функцията на неустойчивостта</i> , свързваща товара с вероятността от авария. Комбинирана с описателните изрази на	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	функциите на износване/разрушаване, функциите на неустойчивостта дава възможност да се определи бъдещата ефективност.	
Functional design	The design of an intervention with a clear understanding of the performance required of the intervention.	
Функционален проект	Проектът на дадена оперативна намеса с ясно осъзнаване за ефективността, която се изисква от тази намеса.	
Governance	The processes of decision making and implementation	
Ръководство	Процесът на взимане на решения и изпълнение.	
Harm	Disadvantageous consequences - economic, social or environmental. (See <i>Consequence</i>).	
Вреда	Неблагоприятни последици – икономически, социални или екологични. (вж. <i>Последица</i>).	
Hazard	A physical event, phenomenon or human activity with the <i>potential</i> to result in harm. A hazard does not necessarily lead to harm.	A Hazard is an extreme geophysical event that is capable of causing a disaster. 'Extreme' in this case signifies a substantial departure in either the positive or the negative direction from a mean or a trend [...]. The fundamental determinants of hazards are location, timing, magnitude and frequency. Many hazardous phenomena are recurrent in time and predictable in terms of location. (...) we define natural hazards as extreme events that originate in the biosphere, lithosphere, hydrosphere or atmosphere. (Alexander, 2000)
Заплаха (риск)	Физическо събитие, явление или човешка дейност с <i>потенциал</i> да причини вреда. Не е задължително заплахата да води до щета.	Запахата е екстремно геофизично събитие, което е в състояние да причини бедствие. В този случай „екстремно“ означава значително отклонение в положителна или отрицателна посока от средното състояние или от тенденцията [...]. Основните определящи за заплахата са местоположението, времето, силата и честотата. Много рискови явления са повторяеми във времето и са

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>предсказуеми за определено местоположение. (...) определяме природния риск като екстремни събития, чийто произход е в биосферата, литосферата, хидросферата или атмосферата. (Alexander, 2000)</p>
		<p>...natural and social systems interact to produce a hazard... Hazards always result from interaction of physical and human systems. To treat them as though they were wholly climatic or geologic or political or economic is to risk omission of components that must be taken into account if sound solutions for them are to be found.</p> <p>...nature is neutral, and.. the environment event becomes hazardous only when it intersects with man. The event leads to disaster when (1) it is extreme in magnitude, (2) the population is very great, or (3) the human-use system is particularly vulnerable.</p> <p>(Burton, 1993; quoted in Blanchard, 2005)</p>
		<p>...природните и социалните системи си взаимодействат и така произвеждат заплаха (риск)...</p> <p>Рискът винаги е резултат от взаимодействието на материалните и човешките системи. Разглеждането им като чисто климатични или геологични, или политически, или икономически създава опасност от незначитане на компоненти, които трябва да бъдат взети предвид, когато трябва да се намерят решения.</p> <p>...природата е неутрална и... природните събития стават рискови само, когато си взаимодействат с човека. Събитията водят до бедствие, когато (1) за екстремни по размерите си, (2) населението е многочислено или (3) системата, използвана от човека е много уязвима.</p> <p>(Burton, 1993; цитиран в Blanchard, 2005)</p>
		<p>Natural hazard: the probability of occurrence, within a specific period of time in a given area, of a potentially damaging natural</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>phenomenon. [...] In general, the concept of hazard is now used to refer to latent danger or an external risk factor of a system or exposed subject. Hazard can be expressed mathematically as the probability of occurrence of an event of certain intensity, in a specific site and during a determined period of exposure time. (Cardona, 2003)</p>
		<p>Природен риск (заплаха): вероятността за проявяване в рамките на определен период от време в дадено пространство, на потенциално причиняващо щети природно явление. [...] В общи линии, днес идеята за заплаха се използва за описване на латентните опасности или на екстремни рискови фактори в дадена система или изложен обект. Рискът може да се изрази математически като вероятност от появяване на дадено събитие с известен интензитет на специфично място и в продължение на определен период от време на излагане. (Cardona, 2003)</p>
		<p>A hazard, in the broadest term, is a threat to people and the things they value. Hazards have a potentiality to them (they could happen), but they also include the actual impact of an event on people or places. Hazards arise from the interaction between social, technological, and natural systems. (Cutter, 2001; quoted in Blanchard, 2005)</p>
		<p>Рискът, най-общо казано, е заплаха за населението и за предметите, които то цени. Рискът за тях е нещо потенциално (може да се случи), но също така включва и действителното поражение на дадено събитие върху населението или местата. Заплахата възниква от взаимодействието между социални, технологични и природни системи. (Cutter, 2001; цитиран в Blanchard, 2005)</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		A threatening event, or the probability of occurrence of a potentially damaging phenomenon within a given time period and area. (EEA, 2005)
		Застрашаващо събитие или възможността от възникване на потенциално нанасящо щети явление през даден период от време и на дадено място. (EEA, 2005)
		Hazard ... reflects a potential threat to humans as well as the impact of an event on society and the environment... hazards are... in part socially constructed by people's perceptions and their experiences. Moreover, people contribute to, exacerbate, and modify hazards. Thus, hazards can vary by culture, gender, race, socioeconomic status, and political structure as well. (Mitchell and Cutter, 1997)
		Рискът... отразява потенциалната заплаха за хората, както и отражението на дадено събитие върху обществото и околната среда... рисковете са... частично породени социално от човешките възприятия и натрупания опит. Нещо повече, хората допринасят за изострянето и модифицирането на рисковете и заплахите. Така рисковете могат да варират според културата, пола, расата, социално-икономическия статус и политическата структура. (Mitchell and Cutter, 1997)
		An act or phenomenon that has the potential to produce harm or other undesirable consequences to some person or thing. (Multihaz. Mitigation Council, 2002)
		Действие или явление, имащо потенциала да нанесе щети или да доведе до други нежелателни последици на дадено лице или предмет. (Multihaz. Mitigation Council, 2002)
		The term 'risk' is often confused with 'hazard'. A high voltage power supply, a sample of radioactive metal, or a toxic chemical may present a hazard, meaning that they present the potential for harm. Concentrated acids, for example, clearly present the

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>hazard to the user of serious burns if they are handled incorrectly.</p> <p>The risk is the probability or chance that the hazard posed by the chemical will lead to injury. Thus, concentrated sulfuric acid is a hazardous chemical; because it is very corrosive and reactive. However, provided it is handled in an appropriate way the risks it poses may be small.</p> <p>It is thus evident that hazards are something we can do little about. The hazards posed by a carcinogen, a concentrated acid or an explosive substance are inherent properties of the material. The risks they pose, however, can be (and should be!) minimised by initially preparing a suitable risk assessment, and then following the procedures laid down in that assessment. (Oxford University, 2005)</p>
		<p>Понятието „риск“ често се бърка със „заплаха“</p> <p>Високоволтовите мрежи, образец от радиоактивен метал или от токсичен химикал представляват заплаха, в смисъл, че те имат потенциал за поразяване. Например концентрираните киселини представляват явна заплаха от изгаряне за този, който ги ползва, ако с тях не се борави правилно.</p> <p>Рискът е вероятността или шансът, заплахата, която представлява химикалът да доведе до нараняване. Така концентрираната сярна киселина е опасен материал, защото е много разяждаща и реактивоспособна. Обаче, ако приемем, че с нея се работи по правилния начин, рискът, който тя представлява, може да бъде малък.</p> <p>По този начин се вижда, че опасностите са нещо, което можем да намалим. Заплахата от даден канцерогенен агент, от концентрирана киселина или от експлозив е свойство, присъщо на самите материали. Обаче рискът, който те поражда, може (и трябва!) да бъде сведен до минимум, посредством предварително изготвена оценка на риска и</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		последващо изпълнение на процедури, залегнали в оценката. (Oxford University, 2005)
		The probability of occurrence associated with an extreme event that can cause a failure. (UNDRO, 1991; Plate, 2002)
		Вероятността от проявяване, свързана с дадено екстремно събитие, което може да предизвика авария. (UNDRO, 1991; Plate, 2002)
		...there is a distinction between an event, a hazard, and a disaster. A natural event, whether geological, climatological, etc., is simply a natural occurrence, whereas a hazard, geological or otherwise, is the potential danger to human life or property. (Rahn, 1996)
		...съществува разграничение между дадено събитие, дадена заплаха и дадено бедствие. Природното събитие, било то геологично, климатично и др. е само природно явление, докато заплахата (рискът), геологичен или друг е потенциална опасност за човешкия живот и собственост. (Rahn, 1996)
		Hazards are defined as threats to a system, comprised of perturbations and stress (and stressors), and the consequences they produce. A perturbation is a major spike in pressure (e.g., a tidal wave or hurricane) beyond the normal range of variability in which the system operates. Perturbations commonly originate beyond the system or location in question. Stress is a continuous or slowly increasing pressure (e.g., soil degradation), commonly within the range of normal variability. Stress often originates and stressors (the source of stress) often reside within the system. Risk is the probability and magnitude of consequences after a hazard (perturbation or stress). (Turner et al., 2003)
		Заплахите се дефинират като застрашаване на дадена система, състоящо се от разстройство и стрес (и стресови фактори) и последиците, които те предизвикват.

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>Разстройство е рязката промяна на натиска (напр. приливна вълна или ураган), отвъд нормалния обхват от стойности, в който системата варира. Разстройството обикновено възниква извън въпросната система или местоположение. Стресът е постоянен или бавно нарастващ натиск (напр. ерозия на почвата), често в рамките на обхвата, в който системата варира. Стресът често произхожда от и стресовите фактори често се намират в самата система. Риск е вероятността и значимостта на последиците след дадена заплаха (разстройство или стрес). (Turner et al., 2003)</p>
		<p>A potentially damaging physical event, phenomenon or human activity that may cause the loss of life or injury, property damage, social and economic disruption or environmental degradation. Hazards can include latent conditions that may represent future threats and can have different origins: natural (geological, hydrometeorological and biological) or induced by human processes (environmental degradation and technological hazards). Hazards can be single, sequential or combined in their origin and effects. Each hazard is characterised by its location, intensity, frequency and probability. (UN/ISDR, 2004)</p>
		<p>Потенциално нанасящо щети физическо събитие, явление или човешко деяние, което може да причини загуба на живот или нараняване, увреждане на собствеността, социално-икономическо разстройство или поразяване на околната среда. Заплахите могат да включват латентни условия, които в бъдеще да се превърнат в опасности и могат да имат различен произход: природен (геологически, хидрометеорологически и биологически) или причинен от човешката дейност (разрушаване на околната среда и технологични опасности). Заплахите могат да бъдат единични, серийни или комбинирани, както по своя произход,</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		така и по своя ефект. Всяка заплаха се характеризира с нейното местоположение, интензитет, честота и вероятност. (UN/ISDR, 2004)
Hazard, natural		Natural hazards are dynamic phenomena that involve people not only as victims but also as contributors and modifiers. (Kates, 1996; quoted in Rashed and Weeks, 2002)
Природна заплаха (риск)		Природните заплахи са динамични явления, в които хората участват не само като жертви, но и като съучастници и причинители. (Kates, 1996; цитиран в Rashed and Weeks, 2002)
		Natural processes or phenomena occurring in the biosphere that may constitute a damaging event. (UNDP, 2004)
		Природен процес или явление, възникващ в биосферата, който може да представлява нанасящо щети събитие. (UNDP, 2004)
Hazard mapping	The process of establishing the spatial extents of hazardous phenomena.	
Картографиране на риска	Процес на установяване на пространственото разпространение на рисковото явление.	
Hierarchy	A process where information cascades from a greater spatial or temporal scale to lesser scale and vice versa.	
Иерархия	Процес, при който информацията се спуска от по-голям пространствен или времеви мащаб към по-малък и обратното.	
Human reliability	Probability that a person correctly performs a specified task.	
Човешка надеждност	Вероятност дадено лице да изпълни правилно поставената му задача.	
Human Security		Human Security can no longer be understood in purely military terms. Rather, it must encompass economic development, social justice, environmental protection, democratization, disarmament,

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Човешка сигурност		<p>and respect for human rights and the rule of law. (Annan, 2005)</p> <p>Човешката сигурност не може повече да бъде възприемана в чисто военен контекст. По-скоро тя трябва да обхване икономическото развитие, социалната справедливост, защитата на околната среда, демократизацията, разоръжаването и спазването на човешките права и законовите правила. (Annan, 2005)</p>
		<p>The Commission on Human Security's definition of human security: to protect the vital core of all human lives in ways that enhance human freedoms and human fulfilment. Human security means protecting fundamental freedoms - freedoms that are the essence of life. It means protecting people from critical (severe) and pervasive (widespread) threats and situations. It means using processes that build on people's strengths and aspirations. It means creating political, social, environmental, economic, military and cultural systems that together give people the building blocks of survival, livelihood and dignity. (Comm. Hum. Sec., 2003)</p>
		<p>Дефиниция на „човешката сигурност”, дадена от Комисията по човешка сигурност: да се защити живота на всички човешки същества, по начин, който включва човешките свободи и човешката реализация. Човешката сигурност представлява защита на фундаменталните свободи – свободите, които са същината на живота. Тя означава предпазване на населението от критични (силни) и проникващи (широко разпространени) заплахи и ситуации. Тя означава използване на процеси, укрепващи силата и желанията на хората. Тя означава създаване на политически, социални, екологични, икономически, военни и културни системи, които заедно да предоставят на народите материалите за оцеляване, препитание и достойнство. (Comm. Hum. Sec., 2003)</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		In policy terms, human security is an integrated, sustainable, comprehensive security from fear, conflict, ignorance, poverty, social and cultural deprivation and hunger, resting upon positive and negative freedoms. (van Ginkel and Newman, 2000)
		В политически смисъл човешката сигурност е интегрирана, устойчива, разбираема защита от страх, конфликти, невежество, бедност, социални и културни лишения и глад, почиваща на положителни и отрицателни свободи. (van Ginkel и Newman, 2000)
		Human Security is about attaining the social, political, environmental and economic conditions conducive to a life in freedom and dignity for the individual. (Hammerstad, 2000)
		Човешката сигурност е постигането на социални, политически, екологични и икономически условия, водещи до живот на индивида в свобода и достойнство. (Hammerstad, 2000)
		<p>[To achieve] ... human security, recognizing the inter linkages of environment and society, and acknowledging that that our perceptions of our environment and the way we interact with our environment are historically, socially, and politically constructed. In this context human security is achieved when and where individuals and communities:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ have the options necessary to end, mitigate, or adapt to threats to their human, environmental, and social rights; ➤ have the capacity and the freedom to exercise these options; and ➤ actively participate in attaining these options. <p>Human security embodies the notion that problems must always be addressed from a broader perspective that encompasses both poverty and issues of equity (social, economic, environmental, or institutional) as it is these issues that often lead to insecurity and conflict. (Loneragan et al., 2000)</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>[За да се осъществи] ...човешката сигурност, признавайки взаимосвързаността между околната среда обществото и приемайки, че нашите възприятия за окръжаващата ни среда и начинът, по който взаимодействаме с нея са исторически, социално и политически обусловени. В този контекст човешката сигурност е налице, когато и където лицата и общностите:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ имат възможността да ликвидират, да ограничат или да се приспособят към заплахите над техните човешки, екологични и социални права; ➤ имат капацитета и свободата да осъществят тази възможност и ➤ активно участват в постигането на тази възможност. <p>Човешката сигурност включва в себе си разбирането, че проблемите трябва винаги да се разрешават, разглеждат широко фронт, обхващащ бедността и неравноправието (социално, икономическо, екологическо или институционално), както и че това са проблемите, често водещи до несигурност и конфликт. (Lonerган и др., 2000)</p>
Ignorance	Lack of knowledge	
Невежество	Недостиг от познания	
Institutional uncertainty	Inadequate collaboration and/or trust among institutions, potentially due to poor communication, lack of understanding, overall bureaucratic culture, conflicting sub-cultures, traditions and missions.	
Институционална несигурност	Неадекватно сътрудничество и/или липса на доверие между институциите, потенциално дължаща се на лоша комуникация, липса на разбирателство, различия в бюрократичната култура, конфликти на суб-културно, традиционно ниво или в мисиите.	
Integrated risk management	An approach to risk management that embraces all	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	sources, pathways and receptors of risk and considers combinations of structural and non-structural solutions.	
Интегрирано управление на риска	Подход към управлението на риска, който обхваща всички източници, пътища и приемници на риска и разглежда комбинациите от структурни и неструктурни решения.	
Integrated Water Resource Management	IWRM is a process which promotes the co-ordinated management and development of water, land and related resources, in order to maximise the resultant economic and social welfare in an equitable manner without compromising the sustainability of vital ecosystems.	
Интегрирано управление на водните ресурси	Процес, който дава предимство на координираното управление и развитието на водите, земята и съответните ресурси с цел повишаването на резултиращото икономическо и социално благосъстояние по начин, който не се отразява неблагоприятно на устойчивостта на жизненоважните екосистеми.	
Intervention	A planned activity designed to effect an improvement in an existing natural or engineered system (including social, organisation/defence systems).	
Интервенция	Планирана дейност, предназначена да осъществи подобрене в дадена съществуваща природна или изградена от човека система (включително и в социалните и организационно-защитните системи).	
Inundation	Flooding of land with water. (NB: In certain European languages this can refer to deliberate flooding, to reduce the consequences of flooding on	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	nearby areas, for example. The general definition is preferred here.)	
Заливане	Наводняване на земя с вода. (Забележка: в някой европейски езици по този начин може да се обозначи умишлено наводняване с цел намаляване на последствията от наводняването на околните площ, например. Тук е предпочетена по-общата дефиниция.)	
Joint probability	The probability of specific values of one or more variables occurring simultaneously. For example, extreme water levels in estuaries may occur at times of high river flow, times of high sea level or times when both river flow and sea level are above average levels. When assessing the likelihood of occurrence of high estuarine water levels it is therefore necessary to consider the joint probability of high river flows and high sea levels.	
Свързана вероятност	Вероятността една или повече променливи, появяващи се едновременно да заемат дадена стойност. Например екстремните водни нива в устията могат да се появят във време на високи води по реката, по време на прилив в морето или по време, в което има и висока река и прилив. Затова, когато се оценява вероятността от появяване на високи води в устието, е необходимо да се вземе предвид свързаната вероятност от наличие на високи води в реката и в морето – от прилив.	
Judgement	Decisions taken arising from the critical assessment of the relevant knowledge.	
Преценка	Взимане на решение въз основа на критична оценка на съответното познание.	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Knowledge	Spectrum of known relevant information.	
Познание	Спектъра от позната информация по даден въпрос.	
Knowledge uncertainty	<p>Uncertainty due to lack of knowledge of all the causes and effects in a physical or social system. For example, a numerical model of wave transformation may not include an accurate mathematical description of all the relevant physical processes. Wave breaking aspects may be parameterised to compensate for the lack of knowledge regarding the physics. The model is thus subject to a form of knowledge uncertainty. Various forms of knowledge uncertainty exist, including:</p> <p><i>Process model uncertainty:</i> All models are an abstraction of reality and can never be considered true. They are thus subject to process model uncertainty. Measured data versus modelled data comparisons give an insight into the extent of model uncertainty but do not produce a complete picture.</p> <p><i>Statistical inference uncertainty:</i> Formal quantification of the uncertainty of estimating the population from a sample. The uncertainty is related to the extent of data and variability of the data that make up the sample.</p> <p><i>Statistical model uncertainty:</i> Uncertainty associated with the fitting of a statistical model. The statistical model is usually assumed to be correct. However, if two different models fit a set of data equally well but have different extrapolations/interpolations then this assumption is not valid and there is statistical model uncertainty.</p>	
Неточност на познанието	Неточност, дължаща се на недостатъчно	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	<p>познаване на всички причини и ефекти в дадена материална или обществена система. Например един цифров модел на вълново преобразуване може да не включва акуратно математическо описание на всички свързани физически процеси. Начинът на разбиване на вълната може да бъде въведен като параметър, за да компенсира липсата на познание за физическия феномен. По този начин моделът се превръща в предмет на форма на неточност на познанието. Съществуват различни форми на неточност на познанието, включително:</p> <p><i>Неточност на модела на процеса:</i> Всички модели са извлечени от реалността и никога не могат да бъдат приети за верни. Затова те са предмет на неточност на модела на процеса. Сравнението на измерените данни с моделираните данни дава идея за обхвата на неточността на модела но не дава пълна картина.</p> <p><i>Неточност на статистическия извод:</i> формално количествено определение на неточността в определянето на населението, на база извадка. Неточността е обусловена от обхвата на данните и от изменчивостта на данните, образуващи извадката.</p> <p><i>Неточност на статистическия модел:</i> Неточност, свързана с настройката на статистическия модел. Обикновено се приема, че статистическият модел е верен. Обаче, ако два различни модела еднакво добре описват един набор от данни, но имат различни</p>	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	интерполации/екстраполации, значи допускането не е валидно и имаме наличие на неточност на статистическия модел.	
Legal uncertainty	The possibility of future liability for actions or inaction. The absence of undisputed legal norms strongly affects the relevant actors' decisions.	
Законова неяснота	Възможността за търсене на отговорност в бъдещето за действия или бездействия. Липсата на безусловни законови норми сериозно въздейства върху решенията на съответните фактори.	
Likelihood	A general concept relating to the chance of an event occurring. Likelihood is generally expressed as a probability or a frequency.	
Възможност	Общо понятие, отнасящо се за шанса за възникване на дадено събитие. По правило възможността се изразява като вероятност или честота.	
Limit state	The boundary between safety and failure.	
Гранично състояние	Границата между безопасност и авария.	
Load	Refers to environmental factors such as high river flows, water levels and wave heights, to which the flooding and erosion system is subjected.	
Товар	Отнася се за природните фактори като високи речни потоци, водни равнища и височини на вълните, на които са подложени заливните и ерозионните системи.	
Mitigation	<i>see Flood management measures</i>	
Ограничаване	<i>вж. Мерки за управление на наводнението</i>	
Natural variability	Uncertainties that stem from the assumed inherent randomness and basic unpredictability in the natural world and are characterised by the variability in	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Природна изменчивост	<p>known or observable populations.</p> <p>Неточности, които произтичат от осъзнатата типична за природния свят случайност и основна непредсказуемост и които се характеризират с изменчивост в познатите или наблюдавани популации.</p>	
Parameters	<p>The parameters in a model are the "constants", chosen to represent the chosen context and scenario. In general the following types of parameters can be recognised:</p> <p><i>Exact parameters:</i> which are universal constants, such as the mathematical constant: Pi (3.14259...).</p> <p><i>Fixed parameters:</i> which are well determined by experiment and may be considered exact, such as the acceleration of gravity, g (approximately 9.81 m/s).</p> <p><i>A-priori chosen parameters:</i> which are parameters that may be difficult to identify by calibration and so are assigned certain values. However, the values of such parameters are associated with uncertainty that must be estimated on the basis of a-priori experience, for example detailed experimental or field measurements.</p> <p><i>Calibration parameters:</i> which must be established to represent particular circumstances. They must be determined by calibration of model results for historical data on both input and outcome. The parameters are generally chosen to minimise the difference between model outcomes and measured data on the same outcomes. It is unlikely that the set of parameters required to achieve a "satisfactory" calibration is unique.</p>	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
<p>Параметри</p>	<p>Параметрите в даден модел са „константите”, избрани да представляват избрания контекст и сценарий. Най-общо могат да се различат следните типове параметри:</p> <p><i>Точни параметри:</i> универсални константи, такива като математическата константа Пи (3.14259...).</p> <p><i>Фиксирани параметри:</i> които са добре експериментално определени и могат да бъдат разглеждани като точни параметри като земното ускорение g (приблизително 9.81 m/s).</p> <p>Предварително избрани параметри: които могат да бъдат трудно определени посредством калибриране и затова са им приписани известни стойности. Обаче стойностите на тези параметри се свързват с неточността, която трябва да се оцени на базата на предварително натрупания опит, например чрез подробни експериментални или реални измервания.</p> <p>Калибрационни параметри: които трябва да бъдат установени за дадените специфични обстоятелства. Те трябва да бъдат определени чрез калибрация на модела посредством резултатите от него при използване на исторически записани входни и изходни данни.</p> <p>Обикновено параметрите се избират така, че да минимизират разликата между изходните резултати на модела и измерените стойности за едни и същи входни данни. Малко вероятно е комплектът от параметри, необходими за изпълнението на дадена „задоволителна” калибрация да бъде унукален.</p>	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Pathway	Route that a hazard takes to reach Receptors. A pathway must exist for a Hazard to be realised.	
Път	Трасето, което опасността поема, за да достигне Приемниците. За да се реализира дадена опасност като такава, трябва да съществува път.	
Performance	The degree to which a process or activity succeeds when evaluated against some stated aim or objective.	
Ефективност	Степента, до която даден процес или дейност успяват да изпълнят първоначално поставената цел или намерение.	
Performance indicator	The well-articulated and measurable objectives of a particular project or policy. These may be detailed engineering performance indicators, such as acceptable wave overtopping rates, rock stability, or conveyance capacity or more generic indicators such as public satisfaction.	
Индикатор на ефективност	Добре разчленени и измерими цели на даден проект или политика. Това могат да бъдат подробни инженерни индикатори за ефективност, като допустими скорости на вълната, стабилност на скалите или преносна способност или по-обща индикатори. Такива както обществена задоволеност.	
Post-flood mitigation	Measures and instruments after flood events to remedy flood damages and to avoid further damages.	
Ограничаване след наводнението	Мерки и инструменти, прилагани след събитията по наводнението за отстраняване на щетите от наводнението и за предотвратяване на бъдещи щети.	
Precautionary Principle	Where there are threats of serious or irreversible	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Предохранителен принцип	<p>damage, lack of full scientific certainty shall not be used as a reason for postponing cost-effective measures to prevent environmental degradation.</p> <p>Където има заплаха от сериозно и необратимо нанасяне на щети, липсата на пълна научна сигурност не може да бъде използвана като основание за закъснението на икономически изгодните мерки за предотвратяването на замърсяването и увреждането на околната среда.</p>	
Precision	Degree of exactness regardless of accuracy.	
Прецизност	Степен на точност, независимо от акуратността.	
Pre-flood mitigation	Measures and instruments in advance to a flood event to provide prevention (reducing flood hazards and flood risks by e.g. planning) and preparedness (enhancing organisational coping capacities).	
Ограничаване преди наводнението	Мерки и инструменти, прилагани преди събитията по наводнението за осигуряване на превенция (намаляване на застрашеността и риска от наводнение посредством т. нар. планиране) и подготвеност (повишаване на организационния капацитет за противопоставяне)	
Preparedness	The ability to ensure effective response to the impact of hazards, including the issuance of timely and effective early warnings and the temporary evacuation of people and property from threatened locations.	
Подготвеност	Способността да се осигури ефективна реакция на удара от опасността, включваща подаване на своевременно и ефикасно ранно предупреждаване и временно евакуиране на	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	населението и собствеността от застрашените места.	
Preparedness Strategy	Within the context of flood risk management a preparedness strategy aims at ensuring effective responses to the impact of hazards, including timely and effective early warnings and the evacuation of people and property from threatened locations.	
Стратегия на подготвеност	В контекста на управлението на риска от наводнения стратегията на подготвеност има за цел да осигури ефективна реакция на удара от опасността, включваща своевременно и ефикасно ранно предупреждаване и временно евакуиране на населението и собствеността от застрашените места.	
Probability	A measure of our strength of belief that an event will occur. For events that occur repeatedly the probability of an event is estimated from the relative frequency of occurrence of that event, out of all possible events. In all cases the event in question has to be precisely defined, so, for example, for events that occur through time reference has to be made to the time period, for example, annual exceedance probability. Probability can be expressed as a fraction, % or decimal. For example the probability of obtaining a six with a shake of four dice is 1/6, 16.7% or 0.167.	
Вероятност	Мярка на нашата увереност, че дадено събитие ще се случи. Вероятността за събитията, които се случват повече от един път се оценява по относителната честота на проявяване на събитието, без да се взимат предвид всички останали събития. Във всички случаи въпросното	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	събитие трябва да бъде прецизно дефинирано; както например събитията, появяващи се по времеви признак трябва да бъдат определени за даден времеви период; например годишна вероятност за надвишаване. Вероятността може да бъде изразена както обикновена дроб, процент или десетична дроб. Например вероятността да се падне шестица при зара е 1/6, 16.7% или 0.167.	
Probabilistic method	Method in which the variability of input values and the sensitivity of the results are taken into account to give results in the form of a range of probabilities for different outcomes.	
Вероятностен метод	Метод, при който варирането на входните функции и чувствителността на резултатите са взети под внимание при даването на резултатите под формата на масив от вероятности за различните изходни резултати.	
Probability density function (distribution)	Function which describes the probability of different values across the whole range of a variable (for example flood damage, extreme loads, particular storm conditions etc).	
Функция плътност на вероятността (разпределение)	Функция, описваща вероятността от различни стойности в целия диапазон за дадена променлива (например нанасяне на щети от наводнение, екстремни товари, специфични условия на буря и др.)	
Probabilistic reliability methods	These methods attempt to define the proximity of a structure to fail through assessment of a response function. They are categorised as Level III, II or I, based on the degree of complexity and the simplifying assumptions made (Level III being the	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Вероятностни метод за устойчивост	most complex). Тези методи се опитват да определят приближаването на разрушаването на дадена конструкция посредством оценката на функцията на отговора. Те са категоризирани като Ниво III, II или I въз основа на приетата степен на сложност или опростеност (Ниво III е най-сложно).	
Process model uncertainty Неточност на модела на процеса	See <i>Knowledge uncertainty</i> . Вж. <i>Неточност на познанието</i>	
Project Appraisal	The comparison of the identified courses of action in terms of their performance against some desired ends.	
Оценка на проекта	Сравняване на идентични ходове на действие по тяхната ефективност по отношение на желани краища.	
Progressive failure	Failure where, once a threshold is exceeded, significant (residual) resistance remains enabling the defence to maintain restricted performance. The immediate consequences of failure are not necessarily dramatic but further, progressive, failures may result eventually leading to a complete loss of function.	
Прогресираща авария	Авария, при която след както веднъж даден праг е достигнат, значително (остатъчно) съпротивление остава поддържащо защитата за осигуряване на предписаната ефективност. Непосредствените последици от аварията не са непременно драматични, но с течение на времето прогресиращите аварии могат евентуално да доведат до пълна загуба на работоспособност.	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Proportionate methods	Provide a level of assessment and analysis appropriate to the importance of the decision being made.	
Пропорционални методи	Предоставят ниво на оценка и анализ, съответни на важността на взетите решения.	
Proprietary uncertainty	indicates contested rights to know, to warn or to secrete. In both risk assessment and management, there are often considerations about the rights of different people to know, to warn or to conceal	
Несигурност у собствениците	Указва оспорваните права да се знае, да се предупреждава или да се пази тайна. И в оценката на риска, и в управлението му, често се срещат разсъждения относно правата на различни хора да знаят, да предупреждават или да укриват.	
Random events	Events which have no discernible pattern.	
Случайни събития	Събития, които не следват никаква видима логика.	
Receptor	Receptor refers to the entity that may be harmed (a person, property, habitat etc.). For example, in the event of heavy rainfall (<i>the source</i>) flood water may propagate across the flood plain (<i>the pathway</i>) and inundate housing (<i>the receptor</i>) that may suffer material damage (<i>the harm or consequence</i>). The vulnerability of a receptor can be modified by increasing its resilience to flooding.	
Приемник	Приемник се нарича обектът, който може да бъде поразен (лице, собственост, жилище и др.). Например при събитието проливни валежи (<i>източник</i>) разлятата вода може да се разпространява през разливната равнина (<i>пътя</i>) и да наводни дом (<i>приемник</i>), който може да	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	понесе материални поражения (<i>щета</i> или <i>последица</i>). Уязвимостта на рецептора може да бъде променена посредством увеличаването на устойчивостта му към наводнения.	
Record (in context)	Not distinguished from event (see <i>Event</i>)	
Запис (в контекста)	Не се различава от събитие. (вж. <i>Събитие</i>)	
Recovery time	The time taken for an element or system to return to its prior state after a perturbation or applied stress.	
Време за възстановяване	Времето, необходимо на даден елемент или на системата, за да се възвърне в предишното си състояние след разстройство или стрес.	
Reliability index	A probabilistic measure of the structural reliability with regard to any limit state.	
Индекс на надеждността	Основаваща се на вероятността мярка за надеждността на конструкциите предвид което и да е гранично състояние.	
Residual life	The residual life of a defence is the time to when the defence is no longer able to achieve minimum acceptable values of defined performance indicators (see below) in terms of its serviceability function or structural strength.	
Остатъчен живот	Остатъчният живот на защитата е времето до момента, в който защитата престава да бъде способна да покрие минимално допустимата стойност на индикаторите на ефикасност (вж. по-долу) от гледна точка на обслужващите ѝ функции или конструктивна здравина.	
Residual risk	The risk that remains after risk management and mitigation measures have been implemented. May include, for example, damage predicted to continue to occur during flood events of greater severity that the 100 to 1 annual probability event.	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Остатъчен риск	Рискът, който остава след прилагането на управление на риска и на мерките за ограничаване. Може да включва например поражението, предсказано, че ще продължава да се проявява при наводнения с разрушителност, по-голяма от 100 на едно събитие с годишна вероятност.	
Resilience	The ability of a system/community/society/defence to react to and recover from the damaging effect of realised hazards.	The ability to resist downward pressures and to recover from a shock. From the ecology literature: property that allows a system to absorb and use (even benefit from) change. Where resilience is high, it requires a major disturbance to overcome the limits to qualitative change in a system and allow it to be transformed rapidly into another condition. From the sociology literature: ability to exploit opportunities, and resist and recover from negative shocks. (Alwangetal., 2001)
Издръжливост	Способността на дадена система / общност / общество / защита да реагира и да се възстанови от поразяващия ефект от осъществена заплаха.	Способността да се устоява на натиска и да се осъществи възстановяване след шока. От литературата по екология: качеството, което позволява на дадена система да поеме и използва (дори и да извлече ползи от) промените. Където издръжливостта е голяма, е необходимо сериозно вмешателство, за да се преминат границите на качествените промени на системата и тя да може бързо да се промени и да премине в друго състояние. От литературата по социология: способността да се използват предоставените възможности и да се устои и осъществи възстановяване след негативни удари. (Alwangetal., 2001)
		The capacity that people or groups may possess to withstand or recover from emergencies and which can stand as a counterbalance to vulnerability. (Buckle, 1998)
		Капацитета, който народите или групите могат да притежават, за да устоят или да се възстановят след аварийни ситуации и който може да бъде противотежест на

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		уязвимостта. (Buckle, 1998)
		Qualities of people, communities, agencies, infrastructure that reduce vulnerability. Not just the absence of vulnerability rather the capacity to 1) prevent, mitigate losses and then if damage occurs 2) to maintain normal living conditions and to 3) manage recovery from the impact. (Buckle et al., 2000)
		Качества на народите, общностите, агенциите, инфраструктурите, които намаляват уязвимостта. Не толкова липса на уязвимост, колкото капацитет: 1) за предвиждане и ограничаване на загубите и след това, ако се нанесе ущърб 2) за поддържане на нормалните условия на живот и 3) за управление на възстановяването след удара. (Buckle и др., 2000)
		A measure of how quickly a system recovers from failures. (Emergency Mngm. Australia, 1998, quoted in Buckle et al., 2000).
		Мерки за бързото възстановяване на дадена система след аварии. (Emergency Mngm. Australia, 1998, quoted in Buckle et al., 2000).
		Resilience is a measure of the recovery time of a system. (Correira et al., 1987)
		Издръжливостта е мярката за времето за възстановяване на дадена система. (Correira et al., 1987)
		The capacity of a group or organization to withstand loss or damage or to recover from the impact of an emergency or disaster. The higher the resilience, the less likely damage may be, and the faster and more effective recovery is likely to be. (Department of Human Services, 2000)
		Капацитета на дадена група или организация да понесат загубите или пораженията или да се възстановят след удара на дадена авария или бедствие. Колкото по-голяма е издръжливостта, толкова по-малки ще бъдат вероятните

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		поражения и по-бързо и по-ефективно ще бъде вероятното възстановяване. Department of Human Services, 2000)
		The ability of an organization to absorb the impact of a business interruption, and continue to provide a minimum acceptable level of service. (Disaster Recov. Journal, 2005)
		Способността на дадена организация да поемат удара от прекъсването на бизнеса и да продължат да осигуряват минимално приемливото ниво на обслужване. (Disaster Recov. Journal, 2005)
		Details of Resilience might be inherently unknowable - especially in the case of complex communities undergoing constant change. (Handmer, 2002)
		Подробностите по издръжливостта могат да бъдат съществено непознаваеми – по-специално в случай на комплексни общности, търпящи постоянни промени. (Handmer, 2002)
		Resilience is the flip side of vulnerability - a resilient system or population is not sensitive to climate variability and change and has the capacity to adapt. (IPCC, 2001)
		Издръжливостта е обратната страна на уязвимостта – издръжливата система или население не са чувствителни на климатичните вариации и изменения и имат капацитета да се приспособяват към тях. (IPCC, 2001)
		The capacity of a system, community or society potentially exposed to hazards to adapt, by resisting or changing, in order to reach and maintain an acceptable level of functioning and structure. This is determined by the degree to which the social system is capable of organising itself to increase its capacity for learning from past disasters and improving risk-reduction measures. (IRIN/OCHA, 2005)
		Капацитета на дадена система, общност или общество, потенциално изложени за заплахата да се приспособят

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>посредством устояване или промяна с цел достигане и поддържане на приемливо ниво на функциониране. Това е определено от степента, до която социалната система е способна да се самоорганизира в повишаването на способността си да извлече поука от предходни бедствия и да подобри мерките, които взема за намаляване на риска. (IRIN/OCHA, 2005)</p>
		<p>The concept [of resilience] has been used to characterize a system's ability to bounce back to a reference state after a disturbance and the capacity of a system to maintain certain structures and functions despite disturbance. [...] resilience of the system is often evaluated in terms of the amount of change a given system can undergo (e.g., how much disturbance or stress it can handle) and still remain within the set of natural or desirable states (i.e., remain within the same 'configuration' of states, rather than maintain a single state). (Turner et al., 2003)</p>
		<p>Понятието [за издръжливостта] е използвано за характеризиране на способността на системата за възвръщане към изходното си състояние след намеса и способността на системата да поддържа известни структури и дейности въпреки намесата. [...] издръжливостта на системата често се оценява посредством обемът промени, които дадена система може да преодолее (напр. с какво разстройство или стрес може да се справи) и да се съхрани в естественото си или желано състояние (т. е. да остане по-скоро в същата „конфигурация” от състояния, отколкото в дадено единично състояние). (Turner et al., 2003)</p>
		<p>The capacity of a system, community or society potentially exposed to hazards to adapt by resisting or changing in order to reach and maintain an acceptable level of functioning and structure. This is determined by the degree to which the social system is capable of organizing itself to increase its capacity for</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		learning from past disasters for better future protection and to improve risk reduction measures. (UN/ISDR, 2004)
		Капацитета на дадена система, общност или общество, потенциално изложени за заплаха да се приспособят посредством устояване или промяна с цел достигане и поддържане на приемливо ниво на функциониране. Това е определено от степента, до която социалната система е способна да се самоорганизира в повишаването на способността си да извлече поука от предходни бедствия и да подобри мерките, които взема за намаляване на риска. (UN/ISDR, 2004)
Resiliency		Pliability, flexibility, or elasticity to absorb the event. Resiliency is offered by types of construction, barriers, composition of the land (geological base), geography, bomb shelters, location of dwelling, etc. As resiliency increases, so does the absorbing capacity of the society and/or the environment. Resiliency is the inverse of vulnerability. (Journ. of Prehospital and Disaster Medicine, 2004)
Гъвкавост		Пластичност, гъвкавост или еластичност за поемане на събитието. Гъвкавостта се осигурява от типовете конструкции, бариери, състава на земната маса (геологична основа), географията, бомбоубежищата, местоположението на жилищата и т. н. С увеличаването на гъвкавостта се увеличава и способността на обществото и/или околната среда да поемат удари. Гъвкавостта е обратното на уязвимостта. (Journ. of Prehospital and Disaster Medicine, 2004)
		Resiliency to disasters means a locale can withstand an extreme natural event with a tolerable level of losses. It takes mitigation actions consistent with achieving that level of protection.
		Гъвкавост пред бедствията обозначава мястото, което може да устои на екстремни природни събития с допустимо ниво

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		на загубите. Предприемане на ограничителни дейности състоящи се в реализиране на даденото ниво на защита. (Mileti, 1999)
		Resiliency is thought of as a characteristic of systems that offers flexibility and scope for adaptation whilst maintaining certain core functions (for example, access to basic needs and social stability). (Pelling, 2003)
		Гъвкавостта се разглежда като характеристика на системата, която осигурява еластичност и способност за приспособяване при поддържането на определени функции (например задоволяване на насъщните нужди и социална стабилност). (Pelling, 2003)
Resistance	The ability of a system to remain unchanged by external events.	
Съпротивителност	Способността на системата да остане непроменена при външни събития.	
Response (in context)	The reaction of a defence or system to environmental loading or changed policy.	
Отговор (в контекста)	Реакцията на дадена защита или система на натиска на околната среда или на променена политика.	
Response function	Equation linking the reaction of a defence or system to the environmental loading conditions (e.g. overtopping formula) or changed policy.	
Функция на отговора	Уравнение, свързващо реакцията на дадена защита или система с условията на натиска на околната среда (напр. формулата на преливането) или с променената политика.	
Return period	The expected (mean) time (usually in years) between the exceedence of a particular extreme threshold. Return period is traditionally used to express the frequency of occurrence of an event,	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	although it is often misunderstood as being a probability of occurrence.	
Период на повторение	Очакваното (средно) време (обикновено, изразено в години) между надхвърлянията на даден екстреман праг. Периодът на повторение обикновено се използва за изразяване на честотата на проявяване на дадено събитие, макар често погрешно да се смята, че изразява вероятността за такова проявяване.	
Risk	Risk is a function of probability, exposure and vulnerability. Often, in practice, exposure is incorporated in the assessment of consequences, therefore risk can be considered as having two components - the probability that an event will occur and the impact (or <i>consequence</i>) associated with that event. Risk = Probability multiplied by consequence	In general, "risk" is defined as the expectation value of losses (deaths, injuries, property, etc.) that would be caused by a hazard. Disaster risk can be seen as a function of the hazard, exposure and vulnerability as follows; Disaster Risk = function (Hazard, Exposure, Vulnerability) (ADRC, 2005)
Риск	Рискът е функция от вероятността, изложеността и уязвимостта. Често в практиката изложеността се включва в оценката на последиците, затова може да се приеме, че рискът има две компоненти – вероятността дадено събитие да се прояви и отражението (или <i>следствието</i>), свързани с това събитие. Риск = Вероятност, умножена по Следствие	Най-общо „рискът” се дефинира като очаквано ниво на загубите (смърт, наранявания, собственост и др.), които ще бъдат причинени от застрашеността. Рискът от бедствие може да бъде разглеждан като следната функция от застрашеността, изложеността и уязвимостта: Риск от бедствие = функция (Застрашеност, Изложеност, Уязвимост)
		Risk can be defined as the likelihood, or more formally the probability, that a particular level of loss will be sustained by a given series of elements as a result of a given level of hazard. The elements at risk consists of populations, communities , the built environment, the natural environment, economic activities and services, which are under threat of disaster in a given area. (Alexander, 2000)

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>Рискът може да бъде дефиниран като възможност или по-формално като вероятност конкретно събитие, причиняващо загуби да бъде претърпяно от дадена система от елементи като резултат от дадено ниво на застрашеност. Елементите в риск представляват населенията, общностите, изградената околна среда, природната околна среда, икономическите дейности и услуги, които са под угрозата от бедствие в даден район. (Alexander, 2000)</p>
		<p>(In this definition risk and hazard are used as synonyms) Risk is characterized by a known or unknown probability distribution of events. These events are themselves characterized by their magnitude (including size and spread), their frequency and duration, and their history. (Alwang et al., 2001)</p>
		<p>(В тази дефиниция „риск“ и „застрашеност“ са използвани като синоними.) Рискът се характеризира с известното и неизвестно вероятностно разпределение на събитията. Тези събития, сами по себе си се характеризират с техния магнитуд (включващ размера и разпространеността), тяхната честота и продължителност и тяхната история. (Alwang et al., 2001)</p>
		<p>Risk: the expected number of lives lost, persons injured, damage to property and disruption of economic activity due to a particular natural phenomenon, and consequently the product of specific risk and elements at risk.</p>
		<p>Риск: очаквания брой загубени животи, наранени лица, поражения по собствеността и разстройство на икономическата дейност, дължащи се на определено природно явление и в следствие продукт на определен риск и рискови елементи.</p>
		<p>[...] The capacity of a system, community or society to resist or to change in order that it may obtain an acceptable level in functioning and structure. This is determined by the degree to</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		which the social system is capable of organising itself, and the ability to increase its capacity for learning and adaptation, including the capacity to recover from a disaster. (Cardona, 2003)
		[...] Капацитета на дадена система, общност или общество, да устоят или да се променят с цел достигане на приемливо ниво на функциониране и приемлива структура. Това е определено от степента, до която социалната система е способна да се самоорганизира в повишаването на способността си да извлече поука от предходни бедствия и да се приспособи, включително и способността ѝ да се възстанови след бедствието. (Cardona, 2003)
		...risk is when you know the possible range of things that may happen following a choice; uncertainty is when you don't. ...Risk in its general form is when it is possible, at least in principle, to estimate the likelihood that an event (or set of events) will occur; the specific forms of those estimates are the probabilities of adverse consequences. (Clarke, 1999; quoted in Blanchard 2005)
		...риск има, когато знаете възможния обхват на нещата, които могат да се случат, следвайки даден избор, несигурност е, когато не го знаете. ... Според най-общото му определение, риск има, когато е възможно (поне по принцип) да се оцени вероятността дадено събитие (или сбор от събития) да възникне; специфичните форми на тези оценки са вероятностите за вредни последици. (Clarke, 1999; цитиран в Blanchard 2005)
		"Risk" is the probability of a loss, and this depends on three elements, hazard, vulnerability, and exposure. If any of these three elements in risk increases or decreases, then the risk increases or decreases respectively. (Crichton, 1999) „Рискът” е вероятността от загуби и тя зависи от три

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		елемента: застрашеност, уязвимост и изложеност. Ако някой от тези три елемент на риска нарасне или намалее, съответно нараства или намалява и рискът. (Crichton, 1999)
		Potential for exposure to loss. Risks, either man-made or natural, are constant. The potential is usually measured by its probability in years. (Disaster Recovery Journal, 2005)
		Потенциала за излагане на загуби. Рисковете, причинени от човек и ли природи са константни. Обикновено потенциалът се измерва посредством вероятността му в години. (Disaster Recovery Journal, 2005)
		Risk is "the probability of an event multiplied by the consequences if the event occurs." (Einstein, 1988)
		Рискът е „вероятността за дадено събитие, умножена по последиците от това събитие“. (Einstein, 1988)
		A combination of the probability or frequency of occurrence of a defined hazard and the magnitude of the consequences of the occurrence. More specific, a risk is defined as the probability of harmful consequences, or expected loss (of lives, people, injured, property, livelihoods, economic activity disrupted or environment damaged) resulting from interactions between natural or human induced hazards. (Europ. Spatial Planning Observ. Netw., 2003)
		Комбинация от вероятността или честотата на проявяване на определена застрашеност и значимостта на последиците от това проявяване. По-тясно, рискът се дефинира като вероятност от нанасящи щети последици или очаквани загуби (на живот, наранявания, собственост, жилища, прекъсната икономическа дейност или увреждане на околната среда), получени в резултат на взаимодействието между природните и причинените от човека застрашености. (Europ. Spatial Planning Observ. Netw., 2003)
		The following formula is used to calculate disaster risk:

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>Disaster Risk = Hazard x Vulnerability In this equation risk is the product of the two factors, hazard and vulnerability. Therefore, it is clear that a risk exists only if there is vulnerability to the hazard posed by a natural event. (Garatwa and Bollin, 2002)</p>
		<p>За изчисляване на риска от бедствие се използва следната формула: Риск от бедствие = Застрашеност x Уязвимост В това уравнение рискът е произведение на два фактора - застрашеността и уязвимостта. Затова е ясно, че риск съществува само, ако има уязвимост на заплахата, отправена от природното събитие. (Garatwa and Bollin, 2002)</p>
		<p>The risk associated with flood disaster for any region is a product of both the region's exposure to the hazard (natural event) and the vulnerability of objects (society) to the hazard. It suggests that three main factors contribute to a region's flood disaster risk: hazard, exposure, and vulnerability. (Hori et al., 2002)</p>
		<p>Рискът, свързан с бедствието наводнение за който и да е регион е продукт и на изложеността на региона на застрашеността (от природното събитие), и на уязвимостта на обектите (обществото) от тази застрашеност. Видно е, че за риска от наводняване на даден регион допринасят три основни фактора: застрашеността, изложеността и уязвимостта. (Hori et al., 2002)</p>
		<p>The objective (mathematical) or subjective (inductive) probability that the hazard will become an event. Factors (risk factors) can be identified that modify this probability. Such risk factors are constituted by personal behaviours, life-styles, cultures, environmental factors, and inherited characteristics that are known to be associated with health-related questions. Risk is the probability of loss to the elements at risk as the result of the occurrence, physical and societal consequences of a natural or</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>technological hazard, and the mitigation and preparedness measures in place in the community. Risk is the expected number of lives lost, persons injured, damage to property and disruption of economic activity due to a particular natural phenomenon, and consequently the product of specific risk and elements at risk. -UNDRO. (Journ. of Prehospital and Disaster Medicine, 2004)</p>
		<p>Обективната (математическа) или субективната (индуктивна) вероятност застрашеността да се превърне в събитие. Могат да бъдат идентифицирани фактори (рискови фактори), които променят тази вероятност. Тези рискови фактори се състоят от личностните поведения, начините на живот, културите, природните фактори и унаследените характеристики, познати като свързани с въпросите на здравето. Риск е вероятността за загуби за елементите на риска в резултат на проявяването, материалните и обществени последици от природната или технологична застрашеност и ограничителните и подготвителни мерки, взети от общността. Рискът е очаквания брой отнети животи, наранени лица, увреждане на собствеността и разстройство на икономическата дейност, дължащи се на специфично природно явление и в следствие на това – продукт на специфичен риск и елементите в риск. -UNDRO. (Journ. of Prehospital and Disaster Medicine, 2004)</p>
		<p>Risk and uncertainty relate to situations where there is more than one possible outcome. F. Knight (1921) first formally distinguished between risk and uncertainty: Risk: We can identify the probability of each possible outcome. Uncertainty: We can identify the outcome, but not the corresponding probabilities (Knight, 1921, quoted in Bieri, 2006)</p>
		<p>Риск и несигурност, свързани със ситуации, в които има повече от един възможен изход. F. Knight (1921) пръв</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>формално прави разлика между риск и несигурност: Риск: Можем да определим вероятността за всеки възможен изход. Несигурност: Можем да определим изходите, но не и съответните им вероятности. (Knight, 1921, цитиран в Bieri, 2006)</p>
		<p>[...] the chance of something happening that will have an impact upon objectives. It is measured in terms of consequences and likelihood. (In disaster risk management - a concept used to describe the likelihood of harmful consequences arising from the interaction of hazards, communities and the environment.) (Natural Disaster Risk Management, 2001)</p>
		<p>[...] шансът нещо случващо се да има отражение върху целите. То се измерва посредством понятията за последици и вероятност. (В управлението на риска от бедствия – терминът, използван за описване на вероятността от поразяващи последици, възникнали от взаимодействието между застрашеността, общностите и околната среда.) (Natural Disaster Risk Management, 2001)</p>
		<p>Risk indicates the degree of potential losses in urban places due to their exposure to hazards and can be thought of as a product of the probability of hazards occurrence and the degree of vulnerability. (Rashed and Weeks, 2002)</p>
		<p>Рискът указва степента на потенциалните загуби в градските райони, дължащи се на изложеността им на застрашеност и може да бъде разглеждан като произведение между вероятността от застрашеност и степента на уязвимост. (Rashed and Weeks, 2002)</p>
		<p>The probability of harmful consequences or expected losses resulting from a given hazard to a given element at danger or peril over a specified time period. (Schneiderbauerand Ehrlich, 2004)</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		Вероятността от вредни последици или очаквани загуби, произтичащи от дадена застрашеност на дадени елементи е опасност в определен период от време. (Schneiderbauerand Ehrlich, 2004)
		Risk of a system may be defined simply as the possibility of an adverse and unwanted event. Risk may be due solely to physical phenomenon such as health hazards or to the interaction between man-made systems and natural events, e.g. a flood loss due to an overtopped levee. Engineering risk for water resources systems in general has also been described in terms of a figure of merit which is a function of performance indices, say for example, reliability, incident period, and reparability... (Shrestha, 2002)
		Рискът за дадена система може да бъде дефиниран просто като вероятността за възникване на вредно и нежелано събитие. Рискът може да се дължи на единично физическо явление като застрашеността за здравето или на взаимодействието между системите, направени от човека и природните събития, например загубите от наводнение, дължащи се на преливане над дига. Инженерният риск за водоснабдителните системи, в общи линии, също се описва със стойността на ползата от него, която е функция от коефициентите за ефективност, например сигурността, периодичността на инцидентите и поправимостта... (Shrestha, 2002)
		Risk is an integral part of life. Indeed, the Chinese word for risk 'weij-ji' combines the characters meaning 'opportunity/chance' and 'danger' to imply that uncertainty always involves some balance between profit and loss. Since risk cannot be completely eliminated, the only option is to manage it. (Smith, 1996; quoted in Blanchard, 2005)
		Рискът е неразделна част от живота. В действителност,

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		китайската дума за риск „уей-джи” съчетава букви, означаващи „възможност/шанс” и „опасност” и по този начин показва, че несигурността винаги включва равновесие между печалби и загуби. Доколкото рискът не може да бъде напълно елиминиран, единствената възможност е той да бъде управляван. (Smith, 1996; цитиран в Blanchard, 2005)
		Used in an abstract sense to indicate a condition of the real world in which there is a possibility of loss; also used by insurance practitioners to indicate the property insured or the peril insured against. (Swiss Re, 2005)
		Използван в абстрактния смисъл, за да обозначи дадено условие в реалния свят, при което съществува възможност от загуба, използван също от застрахователите за обозначаване на застрахованата собственост или бедствието, срещу която е застрахована. (Swiss Re, 2005)
		The probability of harmful consequences, or expected loss of lives, people injured, property, livelihoods, economic activity disrupted (or environment damaged) resulting from interactions between natural or human induced hazards and vulnerable conditions. Risk is conventionally expressed by the equation: Risk = Hazard x Vulnerability. (UNDP, 2004)
		Вероятността от нанасящи щети последици или очаквани загуби на живот, наранявания, собственост, жилища, прекъсната икономическа дейност (или увреждане на околната среда), получени в резултат на взаимодействието между природните и причинените от човека застрашености и условията на уязвимост. По договорка рискът се изразява с уравнението: Риск = Застрашеност x Уязвимост. (UNDP, 2004)
		The probability of exposure to an event, which can occur with varying severity at different geographical scales, suddenly and expectedly or gradually and predictably, and to the degree of

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>exposure. (UNEP, 2002)</p> <p>Вероятността от изложеност на дадено събитие, което може да се прояви с различна поразителност на различни географски мащаби, внезапно и неочаквано или постепенно и предвидимо при съответната степен на изложеност. (UNEP, 2002)</p>
Risk, acceptable		<p>One definition of acceptable risk that has been widely accepted in environmental regulation, although is not relevant to microbiological parameters, is if lifetime exposure to a substance increases a person's chance of developing cancer by one chance in a million or less.</p> <p>This approach to determining acceptable risk is based on what is acceptable to the general public. In other words, a risk is acceptable when it is acceptable to the general public. (Hunter and Fewtrell, 2001)</p> <p>A risk is acceptable when:</p> <ul style="list-style-type: none"> • it falls below an arbitrary defined probability • it falls below some level that is already tolerated • it falls below an arbitrary defined attributable fraction of total disease burden in the community • the cost of reducing the risk would exceed the costs saved • the cost of reducing the risk would exceed the costs saved when the 'costs of suffering' are also factored in • the opportunity costs would be better spent on other, more pressing, public health problems • public health professionals say it is acceptable • the general public say it is acceptable (or more likely, do not say it is not) • politicians say it is acceptable. <p>In the strict economic sense a risk is acceptable if the economic savings arising out of action to reduce a risk outweigh the cost of such action. This approach is, in effect, a simple cost-benefit</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Риск, допустим		<p>analysis. (Sloman, 1994)</p> <p>Дефиниция на допустимия риск, която не е широко приета в екологичните нормативи, доколкото няма отношение към микробиологичните параметри, е: при изложеност на дадено лице през целия му живот на вещества, увеличаващи шанса му да развие рак, рискът, равен на едно на милион или по-малко.</p> <p>Този подход за определяне на допустимия риск се основава на допустимото от широката общественост. С други думи, рискът е допустим, когато е приемлив за широката общественост. (Hunter and Fewtrell, 2001)</p> <p>Рискът е приемлив, когато:</p> <ul style="list-style-type: none"> • се намира под произволно определена вероятност; • се намира под определено ниво, което вече е допустимо; • се намира под произволно определен дял от общата заболяемост за общността • стойността на намаляването на риска, би надхвърлило спестените разходи от посрещането му; • стойността на намаляването на риска, би надхвърлило спестените разходи от посрещането му като се отчита и „стойността на страданието“; • необходимите разходи е по-добре да бъдат направени за друг, по-неотложен за обществото здравен проблем; • професионалистите, занимаващи се с обществено здраве казват, че е допустим; • обществеността като цяло го намира за допустим (или по-вероятно, не го намира за недопустим); • политиките твърдят, че е допустим. <p>В строго икономически смисъл, даден риск е допустим, ако икономическите спестявания, възникнали в резултата на дейността по намаляване на риска, са по-големи от разходите по тази дейност. На практика, това е разглеждане</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		само на икономическата изгода. (Sloman, 1994)
		The probability of occurrences of physical, social, or economic consequences of an earthquake that is considered by authorities to be sufficiently low in comparison with the risks from other natural or technological hazards that these occurrences are accepted as realistic reference points for determining design requirements for structures, or for taking social, political, legal, and economic actions in the community to protect people and property. (Journ. of Prehospital and Disaster Medicine, 2004)
		Вероятността прояви на материални, социални или икономически последици от дадено земетресение, за която властите смятат, че е достатъчно малка в сравнение с риска от други природни и технологични опасности, когато тези прояви са приети като реалистична отправна точка при определянето на проектните изисквания за конструкциите или при предприемането на социални, политически, законови и икономически действия в общността за предпазване на хората и на собствеността. (Journ. of Prehospital and Disaster Medicine, 2004)
		Degree of humans and material loss that is perceived as tolerable in actions to minimize disaster risk". (Blanchard, 2005)
		Степента на човешките и материални загуби, възприети като допустими в дейностите по намаляване на риска от бедствия. (Blanchard, 2005)
		The concept of acceptable risk is not particular easy to define. It is essentially a measure of the risk of harm, injury or disease arising from a chemical or process that will be tolerated by a person or group. Whether a risk is 'acceptable' will depend upon the advantages that the person or group perceives to be obtainable in return for taking the risk, whether they accept whatever scientific and other advice is offered about the magnitude of the risk, and numerous

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>other factors, both political and social. (Oxford University, 2005)</p> <p>Не е особено лесно да бъде дефинирано понятието за допустим риск. Основно това е мярката на риска или поражението, нараняването или болестта, възникнали от химикали или процеси, които са допустими от едно лице или група.</p> <p>Дали рискът е „допустим“ зависи от предимствата, които лицето или групата ще сметнат, че ще получат в отговор на поемането на риска, дали те приемат научен или друг съвет, даден във връзка с магнитуда (големина и разпространение) на риска и множество други фактори и политически, и социални. (Oxford University, 2005)</p>
		<p>Risk tolerance.</p> <p>Given that the provision of absolute safety is impossible, there is great sense in trying to determine the level of risk which is acceptable for any activity or situation. Thus, when a hazard is being managed, the financial and other resources allocated to the task should theoretically match the degree of threat posed by the hazard, as indicated by the rank of the risk. [...]</p> <p>One must always specify acceptable to whom and that implies a conscious decision based on all the available information. [...]</p> <p>The 1993 floods in the upper Mississippi river basin had an estimated return period of more than one in 200 years, yet some people who were flooded asserted that this event should now be regarded as an unacceptable risk. Such arguments ignore both the economic and social benefits derived by those communities from their floodplain location over the previous 100 years or so, when few flood losses occurred, and the cost to the taxpayer implied in protecting floodplain basins against a flood of the 1993 magnitude. (Smith, 1996)</p>
		<p>Допустимост на риска.</p> <p>Имайки предвид, че осигуряването на абсолютна сигурност е</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>невъзможно, има множество опити да се определи нивото на риска, което е приемливо за дадена дейност или обстановка. Така, когато дадена застрашеност е под управление, финансовите и другите ресурси, предназначени за тази задача би трябвало теоретически да съответстват на степента на опасност, породена от застрашеността за посоченото рисково ниво. [...]</p> <p>Трябва винаги да се определя за кого е допустим и да бъде резултат на добросъвестно решение, основано на цялата налична информация.[...]</p> <p>Наводненият на в горната част на басейна на Мисисипи през 1993 г. имаха оценен период на повторемост от повече от 200 години; но и досега много жители, които са били наводнени, смятат, че на това събитие сега трябва да се гледа като на недопустим риск. Тези аргументи пренебрегват, както икономическите, така и социалните ползи, извлечени от тези общности от местоположението им в разливната долина през последните 100 години или оттук, че стойността на наличните малки загуби за данъкоплатеца включва и защитата на басейна на разливната долина от наводнение с мащаба на онова от 1993 г. (Smith, 1996)</p>
		<p>The level of loss a society or community considers acceptable given existing social, economic, political, cultural, technical and environmental conditions. In engineering terms, acceptable risk is also used to assess structural and non-structural measures undertaken to reduce possible damage at a level which does not harm people and property, according to codes or 'accepted practice' based, among other issues, on a known probability of hazard. (UN/ISDR, 2004)</p>
		<p>Нивото на загуби, което обществото или общността смятат за приемливо при дадените социални, икономически, политически, културни, технически и екологични условия. С</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>понятията на инженеринга, допустимият риск се използва също за оценка на конструктивни и неконструктивни мерки, предприети за намаляване на възможните щети на ниво, при което няма увреждане на лица и собственост, съгласно нормативите и „приетата практика”, основана между другото и върху позната вероятност от застрашаване. (UN/ISDR, 2004)</p>
		<p>The acceptable probability of losing one's life from an action or an event based on equation: $PE_j(x_d) < P_{Acc} = (10^{-6} / year) / v_{ij}$, with PE_j being the exceedance probability at location j, x_d is the design event P_{Acc} is the acceptable probability, and v_{ij} is the vulnerability of an individual i at location j. (Vrijlingetal., 1995)</p>
		<p>Допустимата вероятност за загуба на нечий живот под въздействие на събитие, описано с уравнението: $PE_j(x_d) < P_{Acc} = (10^{-6} / година) / v_{ij}$ където: PE_j е вероятността за надхвъляне в мястото j, x_d е описаното събитие, P_{Acc} е допустимата вероятност и v_{ij} е уязвимостта на индивида i на мястото j. (Vrijlingetal., 1995)</p>
Risk analysis	A methodology to objectively determine risk by analysing and combining probabilities and consequences.	
Анализ на риска	Методология за обективно определяне на риска, посредством анализиране и комбиниране на вероятностите и последиците.	
Risk assessment	Comprises understanding, evaluating and interpreting the perceptions of risk and societal tolerances of risk to inform decisions and actions in the flood risk management process.	
Оценка на риска	Включва разбирането, оценяването и интерпретиране на възприятието за риск и обществената допустимост за риск, за да бъдат	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	подготвени решения и дейности в процеса на управление на риска от наводняване.	
Risk communication (in context)	Any intentional exchange of information on environmental and/or health risks between interested parties.	
Комуникация на риска (в контекста)	Всяка умишлена обмяна на информация между заинтересуваните страни относно екологичните и/или здравословни рискове.	
Risk management	The complete process of risk analysis, risk assessment, options appraisal and implementation of risk management measures	
Управление на риска	Цялостния процес по анализ на риска, оценка на риска, преценка на възможностите и предприемането на мерки по управление на риска.	
Risk management measure	An action that is taken to reduce either the probability of flooding or the consequences of flooding or some combination of the two	
Мярка по управление на риска	Действие, предприето с цел или намаляване на вероятността от наводняване, или на последиците от наводняването, или на комбинация от двете.	
Risk mapping	The process of establishing the spatial extent of risk (combining information on probability and consequences). Risk mapping requires combining maps of hazards and vulnerabilities. The results of these analyses are usually presented in the form of maps that show the magnitude and nature of the risk.	
Рисково картографиране	Процесът по установяване на пространственото разпространение на риска (комбинирайки информацията за вероятността и за	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	последниците). Рисковото картографиране изисква комбинирането на картите за застрашеността и за уязвимостта. Резултатът от тези анализи обикновено се представя под формата на карти, които показват магнитуда и природата на риска..	
Risk mitigation	<i>See Risk reduction.</i>	
Ограничаване на риска	<i>Вж. Намаляване на риска</i>	
Risk perception	Risk perception is the view of risk held by a person or group and reflects cultural and personal values, as well as experience.	
Възприемане на риска	Възприемането на риска е гледището на дадено лице или група, повлияно от културни и личностни ценности, както и от опита.	
Risk reduction	The reduction of the likelihood of harm, by either reduction in the probability of a flood occurring or a reduction in the exposure or vulnerability of the receptors.	
Намаляване на риска	Намаляване на възможността за поражения или чрез намаляване на вероятността от възникване на наводнение, или чрез намаляване на изложеността или уязвимостта на приемниците.	
Risk profile	The change in performance, and significance of the resulting consequences, under a range of loading conditions. In particular the sensitivity to extreme loads and degree of uncertainty about future performance.	
Профил на риска	Промяната в ефикасността и значимостта на произтичащите от това последици при редица от условия на натоварване. В частност, чувствителността към екстремни натоварвания и степента на неопределеност на бъдещата	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	ефективност.	
Risk register	An auditable record of the project risks, their consequences and significance, and proposed mitigation and management measures.	
Регистър на рисковете	Контролируем запис на прогнозираните рискове, техните последици и значение и предложените мерки за ограничаване и управление.	
Risk, seismic		Seismic risk consists of the components seismic hazard, seismic vulnerability, and value of elements at risk (both, in human and economic terms). (Wahlström et al., 2004)
Риск, земетръсен		Земетръсният риск се състои от компонентите земетръсна застрашеност, земетръсна уязвимост и стойността на елементите в риск (както в хуманитарен, така и в икономически смисъл). (Wahlström et al., 2004)
Risk significance (in context)	The separate consideration of the magnitude of consequences and the frequency of occurrence.	
Значимост на риска (в контекста)	Отделна оценка на големината и мащаба на последиците и честотата на възникване.	
Robustness	Capability to cope with external stress. A decision is robust if the choice between the alternatives is unaffected by a wide range of possible future states of nature. Robust statistics are those whose validity does not depend on close approximation to a particular distribution function and/or the level of measurement achieved.	
Сила	Способност за противопоставяне на външен удар. Дадено решение е силно, ако изборът между алтернативите не е повлиян от широкия обхват възможни бъдещи състояния на естеството. Статистически силен е този, чиято валидност не	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	зависи в близко приближение от функцията на частното разпределение и/или от нивото на извършеното измерване.	
Scale	Difference in spatial extent or over time or in magnitude; critical determinant of vulnerability, resilience etc.	
Мащаб	Разликата в разположението в пространството или във времето или по магнитуд; критична определяща величина за уязвимостта, издръжливостта и т. н.	
Scenario	A plausible description of a situation, based on a coherent and internally consistent set of assumptions. Scenarios are neither predictions nor forecasts. The results of scenarios (unlike forecasts) depend on the boundary conditions of the scenario.	
Сценарий	Правдоподобно описание на обстановката, базирано на кохерентен и последователен сбор от допускания. Сценариите не са нито предсказания, нито предвиждания. Резултатите от сценариите (за разлика от предвижданията) зависят от граничните условия в сценария.	
Sensitivity	Refers to either: the resilience of a particular receptor to a given hazard. For example, frequent sea water flooding may have considerably greater impact on a fresh water habitat, than a brackish lagoon; or: the change in a result or conclusion arising from a specific perturbation in input values or assumptions.	
Чувствителност	Описва или издръжливостта на даден приемник на дадена застрашеност (Например честото заливане с морска вода би могло да има значително по-голямо отражение върху	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	сладководен басейн, отколкото върху лагуна със солена вода), или промяната в резултат на заключенията, възникнали от специфично смущение във входните стойности или допускания.	
Sensitivity Analysis	The identification at the beginning of the appraisal of those parameters which critically affect the choice between the identified alternative courses of action.	
Анализ на чувствителността	Идентификация, извършена в самото начало на експертизата, на тези параметри, които влияят по критичен начин на избора на определен алтернативен ход на действие.	
Social learning	Processes through which the stakeholders learn from each other and, as a result, how to better manage the system in question.	
Социално проучване	Процес, при който акционерите научават един от друг как по-добре да управляват дадена система.	
Social resilience	The capacity of a community or society potentially exposed to hazards to adapt, by resisting or changing in order to reach and maintain an acceptable level of functioning and structure. This is determined by the degree to which the social system is capable of organising itself to increase its capacity for learning from past disasters for better future protection and to improve risk reduction measures.	
Социална издръжливост	Капацитета на общността или обществото, потенциално изложени за застрашеност да се приспособяват, съпротивлявайки се или променяйки се с цел достигане и поддържане на допустимо ниво на функциониране и структура. Това е определено от степента, до която социалната система е способна да се	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	самоорганизира в повишаването на способността си да извлече поука от предходни бедствия и да подобри мерките, които взема за намаляване на риска	
Spatial planning	Public policy and actions intended to influence the distribution of activities in space and the linkages between them. It will operate at EU, national and local levels and embraces land use planning and regional policy.	
Социално планиране	Обществена политика и дейност, целяща да повлияе на разпределението на дейностите в пространството и на връзките между тях. Тя ще действа на европейско (ЕС), национално и местно ниво и ще обхване устройството на териториите и регионалната политика.	
Standard of service	The measured performance of a defined performance indicator.	
Стандарт на обслужване	Измерената ефективност, на определен индикатор за ефективност.	
Severity	The degree of harm caused by a given flood event.	
Поразителност	Размерът на пораженията, причинени от дадено наводнение.	
Source	The origin of a hazard (for example, heavy rainfall, strong winds, surge etc).	
Източник	Първопричината за застрашеността (например проливни валежи, силен вятър, приливна вълна и др.)	
Stakeholders	Parties/persons with a direct interest (stake) in an issue - also Stakeowners.	
Акционери	Страни/лица с пряк интерес (акции) от даден проблем.	
Stakeholder Engagement	Process through which the stakeholders have	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	power to influence the outcome of the decision. Critically, the extent and nature of the power given to the stakeholders varies between different forms of stakeholder engagement.	
Ангажираност на акционерите	Процес, при който акционерите имат властта да повлияят на взимането на решение. Обхвата на природата на властта, дадена на акционерите варира при различните форми на ангажираност на акционерите.	
Statistic	A measurement of a variable of interest which is subject to random variation.	
Статистика	Измерване на дадена съществена променлива, която е обект на случайна вариация.	
Strategy (flood risk management)	A strategy is a combination of long-term goals, aims, specific targets, technical measures, policy instruments, and process which are continuously aligned with the societal context.	
Стратегия (управление на риска от наводнения)	Дадена стратегия е комбинация от дългосрочни цели, намерения, специфични прицели, технически мерки, политически инструменти, които постоянно се равняват по социалния контекст.	
Strategic spatial planning	Process for developing plans explicitly containing strategic intentions referring to spatial development. Strategic plans typically exist at different spatial levels (local, regional etc).	
Стратегическо пространствено планиране	Процес на разработване на планове, изрично съдържащи стратегически намерения относно пространственото развитие. По правило стратегическите планове се изготвят на различни пространствени равнища (местно, регионално и т. н.).	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Statistical inference uncertainty	<i>See Knowledge uncertainty</i>	
Неточност на статистическия извод	Вж. <i>Неточност на познанието</i>	
Statistical model uncertainty	<i>See Knowledge uncertainty</i>	
Неточност на статистическия модел	Вж. <i>Неточност на познанието</i>	
Sustainable Development	is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs	
Устойчиво развитие	Развитието, което посреща нуждите на настоящето, без да компрометира възможността на бъдещите поколения да посрещнат техните собствени нужди.	
Sustainable flood risk management	involves: <ul style="list-style-type: none"> ensuring quality of life by reducing flood damages but being prepared for floods mitigating the impact of risk management measures on ecological systems at a variety of spatial and temporal scales the wise use of resources in providing, maintaining and operating infrastructure and risk management measures maintaining appropriate economic activity (agricultural, industrial, commercial, residential) on the flood plain 	
Устойчиво управление на риска от наводнения	То включва: <ul style="list-style-type: none"> осигуряване на качество на живот, чрез намаляване на щетите от наводнение, но чрез подготвеност за наводненията ограничаване на вредното влияние на мерките за управление на риска върху 	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	<p>екологическите системи в различни пространствени и времеви мащаби</p> <ul style="list-style-type: none"> • благоразумното използване на ресурсите при осигуряването, поддържането и използването на инфраструктурата и мерките за управление на риска • поддържане на съответната икономическа активност (селскостопанска, промишлена, търговска, жилищна) в разливното пространство 	
Sustainable flood risk management strategy	<p>An approach which</p> <ul style="list-style-type: none"> • aims to be effective in the long term, and • can be combined ('integrated') with other international, national and regional activities (transport, environment, conservation etc.) <p>(See IRMA-SPONGE Glossary Appendix 2)</p>	
Стратегия на устойчиво управление на риска от наводнения	<p>Подход, който:</p> <ul style="list-style-type: none"> • цели да бъде ефективен в дългосрочен план и • може да бъде комбиниран („интегриран“) с други международни, национални и регионални дейности (транспорт, околна среда, съхранение и др.) <p>(Вж. IRMA-SPONGE Glossary, Приложение 2)</p>	
Susceptibility	<p>The propensity of a particular receptor to experience harm.</p>	
Податливост	<p>Склонността на определен приемник да понесе щети</p>	
System	<p>An assembly of elements, and the interconnections between them, constituting a whole and generally characterised by its behaviour. Applied also for social and human systems.</p>	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
Система	Сбор от елементи и връзки между тях, съставляващи едно цяло и обикновено характеризиращ се със своето поведение. Приложимо също за обществени и човешки системи.	
System state	The condition of a system at a point in time.	
Състояние на системата	Състоянието на системата в точно определен момент	
Tolerability	Refers to willingness to live with a risk to secure certain benefits and in the confidence that it is being properly controlled. To tolerate a risk means that we do not regard it as negligible, or something we might ignore, but rather as something we need to keep under review, and reduce still further if and as we can. Tolerability does not mean acceptability.	
Търпимост	Обозначава готовността да се живее в риск, за да се извлекат известни предимства и в увереността, че рискът е надлежно контролиран. Да се търпи риска не означава, че на него се гледа с пренебрежение или се игнорира, а като на нещо, което трябва да държим под око и доколкото може да редуцираме. Търпимостта не означава приемане.	
Ultimate limit state	Limiting condition beyond which a structure or element no longer fulfils any measurable function in reducing flooding.	
Крайно гранично състояние	Ограничаващо условие, отвъд което дадена конструкция или елемент престава да изпълнява каквато и да било измерима роля в намаляването на наводненията.	
Uncertainty	A general concept that reflects our lack of sureness about someone or something, ranging from just	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	short of complete sureness to an almost complete lack of conviction about an outcome.	
Несигурност	Общо понятие, което отразява нашата липса на сигурност относно някого или нещо, простиращо се от малко под пълната сигурност до почти пълната липса на убеденост относно даден резултат.	
Validation	is the process of comparing model output with observations of the 'real world'.	
Валидизиране	е процесът на сравняване на изходните резултати от моделирането с наблюденията в „реалния свят”.	
Variability	The change over time of the value or state of some parameter or system or element where this change may be systemic, cyclical or exhibit no apparent pattern.	
Променливост	Изменението във времето на стойността или на състоянието на някои параметри на системата или елемента като тази промяна може да бъде систематична, циклична или да се извършва без видима закономерност.	
Variable	A quantity which can be measured, predicted or forecast which is relevant to describing the state of the flooding system e.g. water level, discharge, velocity, wave height, distance, or time. A prediction or forecast of a variable will often rely on a simulation model which incorporates a set of parameters.	
Променлива	Количество, което може да бъде измерено, предсказано или предвидено, което се отнася до описание на състоянието на разливната система; напр. ниво на водата, оттичане, скорост,	

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
	височина на вълната, разстояние или време. Предвиждането или предсказването на дадена променлива често се свързва с даден модел за симулация, който включва в себе си набор от параметри.	
Voluntariness	The degree to which an individual understands and knowingly accepts the risk to which they are exposed in return for experiencing a perceived benefit. For an individual may preferentially choose to live in the flood plain to experience its beauty and tranquility.	
Доброволност	Степента, до която даден индивид разбира и съзнателно приема риска, на който е изложен, за сметка на получаването на осезаема изгода. Даден индивид може да предпочете да живее в разливна долина, за да се наслади на нейната красота и спокойствие.	
Vulnerability	Characteristic of a system that describes its potential to be harmed. This can be considered as a combination of susceptibility and value.	Vulnerability should be recognized as a key indicator of the seriousness of environmental problems such as global warning. (Adger et al., 2001)
Уязвимост	Характеристика на системата, която описва нейния потенциал да ѝ бъде навредено. Тя може да бъде разглеждана като комбинация от податливост и стойност.	Уязвимостта трябва да бъде призната за ключов индикатор за сериозността на екологичните проблеми, какъвто е глобалното затопляне. (Adger и др., 2001)
		[...] 'vulnerability' to the natural phenomenon must be present for an event to constitute a natural disaster. Vulnerability is defined as a condition resulting from physical, social, economic, and environmental factors or processes, which increases the susceptibility of a community to the impact of a hazard. (ADRC, 2005)
		[...] „уязвимостта” от природното явление трябва да бъде налична, за да представлява дадено събитие природно

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>бедствие. Уязвимостта се дефинира като условие, произтичащо от материални, обществени, икономически и екологични фактори или процеси, които повишават податливостта на дадена общност към поразяване от бедствие. (ADRC, 2005)</p>
		<p>If risk is one side of the coin, its other side is vulnerability, which we may loosely define as potential for losses or other adverse impacts. People, buildings, ecosystems or human activities threatened with disaster are vulnerable. [...] Essentially, vulnerability refers to the potential for casualty, destruction, damage, disruption or other form of loss with respect to a particular element. Risk combines this with the probable size of impact to be expected from a known magnitude of hazard. [...] Many authors [...] have confused vulnerability with exposure: in reality they are two complementary components of risk. (Alexander, 2000)</p>
		<p>Ако рискът е едната страна на монетата, нейната втора страна е уязвимостта, която най-пространно може да бъде дефинирана като потенциал за понасяне на загуби или други поразяващи удари. Населението, сградите, екосистемите или човешките дейности, застрашени от бедствие са уязвими. [...] Основно уязвимостта определя потенциала за даване на жертви, разрушаване, увреждане, разстройване или други форми на поразяване, отчитайки конкретния елемент. Рискът се съчетава уязвимостта с вероятния размер на пораженията, който трябва да се очаква от застрашеност с известен магнитуд. [...] Много автори [...] бъркат уязвимостта с изложеността, но на практика това са два допълващи се компонента на риска. (Alexander, 2000)</p>
		<p>The insecurity of the well-being of individuals, households or communities in the face of a changing environment. (Moser and Holland, 1989; quoted in Alwang et al., 2001)</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		Несигурността в благосъстоянието на индивидите, домакинствата или общностите пред лицето на променящата се околна среда. (Moser и Holland, 1989; цитирани в Alwang и др., 2001)
		Summarizing livelihood and environmental literature: vulnerability is the exposure of individuals or groups to livelihood stress as a result of environmental change. (Alwang et al., 2001)
		Обобщавайки литературата по прехранване и по опазване на околната среда: уязвимостта е излагането на индивидите или групите на стрес в осигуряването на препитанието като резултат от промените в околната среда. (Alwang et al., 2001)
		<p>The characteristics of a person or a group in terms of their capacity to anticipate, cope with, resist, and recover from the impact of a natural hazard. It involves a combination of factors that determine the degree to which someone's life and livelihood is put at risk by a discrete or identifiable event in nature or society.</p> <p>[...]</p> <p>Vulnerability concept consists of two opposing forces: On one hand, the processes that cause vulnerability that can be observed; on the other hand, the physical exposure to hazards (earthquakes, storms, floods, etc.). Vulnerability develops then from underlying reasons in the economic, demographic and political spheres into insecure conditions (fragile physical environment, instable local economy, vulnerable groups, lack of state or private precautions) through the so-called dynamic processes (e.g., lack of local institutions, under-developed markets, population growth, and urbanization). (Blaikie et al., 1994)</p>
		Характеристиките на дадено лице или група, изразяващи техния капацитет да изпреварват, да посрещат, да се съпротивляват и да се възстановяват след ударите на

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>природно бедствие. Това включва комбинация от фактор, които определят степента, до която живота и жилището на даден индивид е изложено на риск от дискретно или определимо събитие в природата или обществото. [...]</p> <p>Понятието за уязвимост се състои от две противопоставящи се сили: от една страна, процесът, който причинява уязвимост, който може да бъде наблюдаван от друга страна физическото излагане на застрашеност (земетресения, бури, наводнения и др.). Уязвимостта се развива от основни причини в икономическата, демографската и политическата сфера в несигурни условия (крехка материална среда, нестабилна местна икономика, уязвими групи, липса на държавни или частни предпазни мерки) чрез така наречените динамични процеси (например слабост на местните институции, недоразвити пазарни отношения, нарастване на населението и урбанизация). (Blaikie et al., 1994)</p>
		<p>Vulnerability concerns the complex social, economic, and political considerations in which peoples' everyday lives are embedded and that structure the choices and options they have in the face of environmental hazards. The most vulnerable are typically those with the fewest choices, those whose lives are constrained, for example, by discrimination, political powerlessness, physical disability, lack of education and employment, illness, the absence of legal rights, and other historically grounded practices of domination and marginalization. (Bolin and Stanford, 1998)</p>
		<p>Уязвимостта засяга комплексни обществени, икономически и политически условия, в които протича ежедневиият живот на хората и които определят изборите и алтернативите, които имат пред лицето на застрашеността от околната среда. Най-застрашени обикновено са онези, които имат най-малко възможности за избор, тези, чийто живот е ограничен,</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>например от дискриминация, политическо безсилие, физически недъзи, липса на образование и на работа, болест, липса на законови права и други исторически коренящи се практики на доминиране и маргинализиране. (Bolin and Stanford, 1998)</p>
		<p>The degree of loss to a given element at risk or set of such elements resulting from the occurrence of a natural phenomenon of a given magnitude and expressed on a scale from 0 (no damage) to 1 (total loss) or in percent of the new replacement value in the case of damage to property. (Buckle et al., 2000)</p>
		<p>Степента на понасяне на загуби от даден елемент в риск или от набор от такива елементи, произтичащи от възникването на природно явление с даден магнитуд и изразено по скалата от 0 (никакви щети) до 1 (тотална загуба) или в проценти от новата подменена стойност в случаите на нанасяне на щети на собствеността. (Buckle et al., 2000)</p>
		<p>Vulnerability (in contrast to poverty which is a measure of current status) should involve a predictive quality: it is supposedly a way of conceptualizing what may happen to an identifiable population under conditions of particular risk and hazards. Is the complex set of characteristics that include a person's:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ initial well-being (health, morale, etc.); ➤ self-protection (asset pattern, income, qualifications, etc.); ➤ social protection (hazard preparedness by society, building codes, shelters, etc.); ➤ social and political networks and institutions (social capital, institutional environment, etc.)" (Cannon et al., 2004)
		<p>Уязвимостта (в отличие от бедността, която е мярка за настоящо състояние) трябва да включва способността за предсказване: предполага се, че това е пътят за изграждане на концепция какво може да се случи на определено население при условията на специфичен риск и</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>застрашеност. Това е комплексен набор от характеристики, който включва следните страни от живота на индивида:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ първоначално благосъстояние (здраве, самочувствие и др.); ➤ самозащита (самооценка, приходи, квалификация и др.); ➤ обществена защита (обществена готовност за посрещане на застрашеността, строителни нормативи, убежища и др.); ➤ обществени и политически мрежи и институции (обществен капитал, институционална среда и др.) (Cannon и др., 2004)
		<p>Vulnerability: the degree of loss to a given element at risk or set of such elements resulting from the occurrence of a natural phenomenon of a given magnitude and expressed on a scale from 0 (no damage) to 1 (total loss). [...]</p> <p>On the other hand, vulnerability may be understood, in general terms, as an internal risk factor, mathematically expressed in terms of the feasibility that the exposed subject or system will be affected by the phenomenon that characterizes the hazard." (Cardona, 2003)</p>
		<p>Уязвимост: степента на понасяне на загуби от даден елемент в риск или от набор от такива елементи, произтичащи от възникването на природно явление с даден магнитуд и изразено по скалата от 0 (никакви щети) до 1 (тотална загуба) [...]</p> <p>От друга страна, уязвимостта може да бъде най-общо разглеждана като вътрешен рисков фактор, математически изразен с понятията за това доколко изложения обект или система е възможно да бъдат засегнати от явлението, характеризиращо заплахата. (Cardona, 2003)</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>Vulnerability, therefore, is a human-induced situation that results from public policy and resource availability/distribution, and it is the root cause of many disaster impacts. Indeed, research demonstrates that marginalized groups invariably suffer most in disasters. Higher levels of vulnerability are correlated with higher levels of poverty, with the politically disenfranchised, and with those excluded from the mainstream of society. (Chakraborty et al., 2005)</p>
		<p>Затова уязвимостта е положение, предизвикано от човека, което се получава в резултат на обществената политика и наличността/разпределението на ресурсите и в което се коренят причините за много бедствени поражения. Практическите изследвания са показали, че маргинализираните групи неотменно страдат повече при бедствия. Високите нива на уязвимост са в корелация с високите нива на бедност, с политическото безправие и с изключването от потока на обществото. (Chakraborty et al., 2005)</p>
		<p>Vulnerability expresses the severity of failure in terms of its consequences. The concern is not how long the failure lasts but how costly it is. (Correia et al., 1987)</p>
		<p>Уязвимостта изразява разрушителността на поражението посредством неговите последици. Въпросът не е колко продължава това поражение, а колко струва то. (Correia et al., 1987)</p>
		<p>Is a broad measure of the susceptibility to suffer loss or damage. The higher the vulnerability, the more exposure there is to loss and damage. (Department of Human Services, 2000)</p>
		<p>Това е гранична мярка на податливостта да се понесат загуби или щети. Колкото по-голяма е уязвимостта, толкова по-голямо е излагането на загуби или щети. (Department of Human Services, 2000)</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		The degree of loss to a given element at risk (or set of elements) resulting from a given hazard at a given severity level. In contrast to the concept of risk, here the probability of the occurrence of a hazard is not considered. (from: UNDP/UNDHA, 1994, pp. 38-39; see also UNDHA, 1992).
		Степента на понасяне на загуби от даден елемент в риск (или от сбор от такива елементи), получени от дадена застрашеност при дадено ниво на разрушителност. За разлика от понятието за риск, тук вероятността за проявяване на застрашеността не се разглежда. (из: UNDP/UNDHA, 1994, сс. 38-39; вж. също UNDHA, 1992).
		[...] Vulnerability has process character and is not static. (Feldbrügge and von Braun, 2002)
		[...] Уязвимостта има характер на процес, а не е статична. (Feldbrügge и von Braun, 2002)
		<p>Vulnerability (V) = Hazard - Coping, with Hazard = H (Probability of the hazard or process; shock value; predictability; prevalence; intensity/strength); and Coping = C (Perception of risk and potential of an activity; possibilities for trade; private trade, open trade).</p> <p>Determinants of disaster vulnerability:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ demographic factors: population growth, urbanization, settlements near coastal areas, etc., ➤ the state of economic development: poverty, modernization processes, ➤ environmental changes: climate changes, degradation and depletion of resources (straightening the courses of rivers, deforestation, etc.); ➤ political factors, ➤ an increase in tangible assets, which leads to an increase in damages, ➤ effects of disaster protection structures and research, and

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>➤ the interactions of the causes of disasters. (Feldbrügge and von Braun, 2002)</p>
		<p>Уязвимост (У) = Застрашеност – Противопоставяне, където Застрашеност = (З) (Вероятността на застрашеността или процес; шокова стойност, предвидимост; предсказуемост; интензитет/сила); и Противопоставяне = П (Възприемане на риска и потенциал за дейност; възможности за обмен; частен обмен; открит обмен).</p> <p>Определящи уязвимостта на бедствие:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ демографски фактори: нарастване на населението, урбанизация, населени места в близост до крайбрежна зона и др., ➤ състоянието на икономическото развитие: бедност, процеси на модернизация, ➤ промени в околната среда: промени в климата, разрушаване и изчерпване на ресурсите (изправяне на руслата на реките, обезлесяване и т. н.); ➤ политически фактори; ➤ увеличаване на материалните ценности, което води до увеличаване на щетите, ➤ ефекти от защитата против бедствия, структури и изследвания и ➤ взаимодействия между причините за бедствия. <p>(Feldbrügge и von Braun, 2002)</p>
		<p>Vulnerability denotes the inadequate means or ability to protect oneself against the adverse impacts of natural events and, on the other hand, to recover quickly from their effects. (Garatwa and Bollin, 2002)</p>
		<p>Уязвимостта обозначава неадекватните средства или способности за самозащита от враждебни удари на природни бедствия и, от друга страна, за бързо възстановяване от</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		техните ефекти. (Garatwa and Bollin, 2002)
		The likelihood that some socially defined group in society will suffer disproportionate death, injury, loss or disruption of livelihood in an extreme event, or face greater than normal difficulties in recovering from a disaster. (Handmer and Wisner, 1998)
		Възможността дадени обществено определени групи да страдат несъразмерно от смърт, раняване, загуба или нарушаване на средствата за препитание в дадено екстремно събитие или да срещнат затруднения, по-големи от нормалните при възстановяването си от бедствието. (Handmer and Wisner, 1998)
		Vulnerability is defined as the extent to which a natural or social system is susceptible to sustaining damage from climate change. Vulnerability is a function of the sensitivity of a system to changes in climate (the degree to which a system will respond to a given change in climate, including beneficial and harmful effects), adaptive capacity (the degree to which adjustments in practices, processes, or structures can moderate or offset the potential for damage or take advantage of opportunities created by a given change in climate), and the degree of exposure of the system to climatic hazards. (IPCC, 2001)
		Уязвимостта се дефинира като обхвата, до който дадена природна или обществена система е в състояние да понесе поражения от промяната в климата. Уязвимостта е функция от чувствителността на системата към промените в климата (степенна, до която системата ще отговори на дадено изменение в климата, включително положителни и отрицателни ефекти), капацитета за приспособяване (степенна, до която настройките в практиките, процесите или структурите могат да направят умерен или нулев потенциала

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		за поразяване или да се възползват от създадените вследствие на промяната на климата условия) и от степента на изложеност на системата на климатичната застрашеност.(IPCC, 2001)
		The potential loss in value of an element at risk from the occurrence and consequences of natural and technological hazards. The factors that influence vulnerability include: demographics, the age and resilience of the built environment, technology, social differentiation and diversity, regional and global economies, and political arrangements. Vulnerability is a result of flaws in planning, siting, design, and construction. Vulnerability is the degree of loss to a given element at risk, or set of such elements, resulting from the occurrence of a natural phenomenon of a given magnitude and expressed on a scale from 0 (= no damage) to 1 (= total loss). -UNDRO. (Journ. of Prehospital and Disaster Medicine, 2004)
		Потенциалната загуба на стойност на даден елемент е риск, вследствие на възникването и последиците от природна и технологична опасност. Факторите, които влияят върху уязвимостта включват: демография, възраст и издръжливост на изградената среда, технология, обществено разслояване и различия, регионална и глобална икономики и политически споразумения. Уязвимостта е резултат от пропуски в планирането, установяването, проектирането и изграждането. Уязвимостта е степента на понасяне на загуби от даден елемент в риск или н набор от такива елементи, получени от възникването на природно явление с даден магнитуд и изразно в скала от 0 (= никакви щети) до 1 (=тотална загуба). UNDRO. (Journ. of Prehospital and Disaster Medicine, 2004)
		Vulnerability is provisionally defined as the degree to which a system is sensitive to and unable to cope with adverse impacts of

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		global change stimuli. Vulnerability is therefore a function of a system's exposure to global change stimuli and its adaptive capacity, that is, its ability to cope with these stimuli. (Klein, 2003)
		Уязвимостта временно е дефинирана като степента, до която дадена система е чувствителна на и е неспособна да се справи с враждебните удари, породени от глобалните промени. Затова уязвимостта е функция от изложеността на системата на глобалните промени и нейния капацитет за приспособяване, който представлява способността за справяне с тези причинители. (Klein, 2003)
		Vulnerability is a pervasive socio-economic condition; it is the reason why the poor and disadvantaged are the predominant victims of disaster. (Lewis, 1997, quoted in Musser, 2002)
		Уязвимостта е разпространяващо се обществено-икономическо състояние; тя е причината, поради която бедните несъстоятелните хора съставляват преобладаващата част от жертвите на дадено бедствие. (Lewis, 1997, цитиран в Musser, 2002)
		Vulnerability defines the inherent weakness in certain aspects of the urban environment with are susceptible to harm due to social, biophysical, or design characteristics. (Rashed and Weeks, 2002)
		Уязвимостта дефинира присъщата слабост на някои страни на градската среда, податлива на разрушения поради обществени, биофизични или проектни характеристики. (Rashed and Weeks, 2002)
		2 Is the predisposition of being susceptible to injuries, attacks or to have difficulties to reconstitute a compromised state of health. All depends on the vulnerable components placed at the centre of our system: 1.) vulnerability of human beings to natural hazards of the planet, depending on their systems, behaviours and reactions of

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		<p>individuals.</p> <p>2.) formally more or less fragile natural environments that have been settled, often in excess, and that have become vulnerable due the increase human activity.</p> <p>3.) Nature itself.</p> <p>4.) vulnerabilities: Man, goods, activities, and the environment. (Translated from Reveau, 2004).</p>
		<p>2 Е предразположението към податливост на наранявания, атаки или да изпита трудности да възстанови нарушеното си здравословно състояние. Всичко зависи от уязвимите компоненти, поставени в центъра на нашата система:</p> <p>1.) Уязвимост на човешките същества от природната заплаха на планетата, в зависимост от техните системи, поведението и реакцията на индивидите.</p> <p>2.) Формално повече или по-малко крехка природна среда, населена често прекомерно и направена уязвима от разрастващата се човешка дейност.</p> <p>3.) Природата сама по себе си.</p> <p>4.) Уязвимости: човек, стоки, дейности и околната среда. (Преведено от Reveau, 2004).</p> <p>We propose the term 'susceptibility' for 'vulnerability' in the pre-event phase and 'resilience' for 'vulnerability' in the post-event phase. [...] Susceptibility would be predominantly determined by physical features, 'resilience' by socio-economic characteristics. (Schneiderbauer and Ehrlich, 2004)</p>
		<p>Ние предлагаме термина „податливост“ за уязвимостта във фазата преди събитието и „издръжливост“ за уязвимостта във фазата след събитието. [...] Податливостта ще бъде основно определена от материалните наличности, издръжливостта – от обществено-икономическите характеристики. (Schneiderbauer и Ehrlich, 2004)</p>
		<p>Vulnerability is usually defined as the capacity of a system to be</p>

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		wounded from a stress or perturbation. It is a function of the probability of occurrence of the perturbation and its magnitude, as well as of the ability of the system to absorb and recover from such perturbation. (Suarez, 2002)
		Обикновено уязвимостта се дефинира като капацитет на дадена система да бъде наранена от стрес или разстройство. Във функция от вероятността за възникване на разстройството и от неговия магнитуд, както и от способността на системата да амортизира и да се възстанови от подобно разстройство. (Suarez, 2002)
		The degree to which different classes in society are differentially at risk, both in terms of the probability of occurrence of an extreme event and the degree to which the community absorbs the effects of extreme physical events and helps different classes to recover. (Susman et al., 1983)
		Степента, до която различни класи в обществото са по различен начин изложени на риск, както от гледна точка на вероятността на възникване на дадено екстремно събитие, така и на степента, до която общността амортизира ефектите от екстремното събитие и оказва помощ на различните класи да се възстановят. (Susman и др., 1983)
		Vulnerability is the degree to which a system, subsystem, or system component is likely to experience harm due to exposure to hazard, either a perturbation or stress/stressor. (Turner et al., 2003)
		Уязвимостта е степента, до която дадена система, под-система или елемент на системата има вероятност да понесе поражение, дължащо се на излагането му на застрашеност или на разстройство и стрес/фактори на стрес. (Turner и др., 2003)
		A human condition or process resulting from physical, social, economic and environmental factors, which determine the

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		likelihood and scale of damage from the impact of a given hazard. (UNDP, 2004)
		Човешко състояние или процес, произтичащ от материални, обществени, икономически и екологични фактори, който определя възможността и мащаба на пораженията от удара на дадена заплаха. (UNDP, 2004)
		Vulnerability is expressed as the degree of expected damage (i.e., the cost of repair divided by the cost of replacement) given on a scale of 0 to 1, as a function of hazard intensity (or magnitude, depending on the convention used). (UNDRO, 1991)
		Уязвимостта се изразява със степента на очакваните щети (т.е. стойността на ремонтването, разделена на стойността на подмяната) дадена в скала от 0 до 1 като функция от интензитета на застрашеността (или магнитуда, в зависимост от приетата договорка). (UNDRO, 1991)
		Represents the interface between exposure to the physical threats to human well-being and the capacity of people and communities to cope with those threats. (UNEP, 2002)
		Представява взаимодействието между изложеността на физическа опасност на благосъстоянието на човека и капацитета на населението и общностите да се справят с тази опасност.(UNEP, 2002)
		Vulnerability is the intrinsic and dynamic feature of an element at risk (community, region, state, infrastructure, environment etc.) that determines the expected damage/harm resulting from a given hazardous event and is often even affected by the harmful event itself. V. changes continuously over time and is driven by physical, social, economic and environmental factors. (UNU-EHS, personal communication, 2004)
		Уязвимостта е присъща и динамична особеност на даден елемент в риск (общност, регион, държава, инфраструктура, околна среда и т. н.), която определя очакваните

Термин	ЕС – проект “Floodsite”	Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве
		поражения/разрушения в резултат на дадено събитие-бедствие и е често дори самото то засегнато от събитието. Уязвимостта непрекъснато се променя във времето под въздействието на материални, обществени, икономически и екологични фактори. (UNU-EHS, personal communication, 2004)
		The vulnerability increases with the number of people affected by the impact of a natural hazard, given by the formula: $v_{ij} = 10^{-3} > n_j^2$, for $n > 10$ casualties, where v_{ij} is the vulnerability of an individual i at location j . (Vrijling et al., 1995)
		Уязвимостта нараства с нарастването на броя на засегнатите лица по формулата: $v_{ij} = 10^{-3} > n_j^2$, за $n > 10$ жертви, където v_{ij} е уязвимостта на индивида i на мястото j . (Vrijling и др., 1995)
		"This definition [by Chambers, 1989] suggests three basic coordinates: 1.) the risk of exposure to crises, stress and shocks 2.) the risk of inadequate capacities to cope with stress, crises and shocks; and 3.) the risk of severe consequences of, and the attendant risks of slow or limited poverty (resiliency) from, crises, risk and shocks. (Watts and Bohle, 1993; based on Chambers, 1989)
		Тази дефиниция [дадена от Chambers, 1989] предлага три основни координати: 1.) рискът от изложеност на кризи, стрес и удари 2.) рискът от неадекватни способности за справяне с кризи, стрес и удари и 3.) рискът от жестоки последици от и съпътстващите рискове от бавно и ограничено обедняване (гъвкавост) от кризи, стрес и удари. (Watts и Bohle, 1993; на базата на Chambers, 1989)
Vulnerability (Urban)		Urban vulnerability to natural hazards such as earthquakes is a

<i>Термин</i>	<i>ЕС – проект “Floodsite”</i>	<i>Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве</i>
		<p>function of human behaviour. It describes the degree to which socioeconomic systems and physical assets in urban areas are either susceptible or resilient to the impact of natural hazards. Vulnerability is independent from any particular magnitude from a specific natural event but dependent on the context in which it occurs. The characteristic of the urban community that can be assessed through a combination of ecological factors associated with the physical conditions of the population in that place. The physical and social conditions are inextricably bound together in many disaster situations that we can use the former as indicative of the latter. V. is continuously modified by human actions and therefore it varies over space and time. V cannot be assessed in absolute terms; the performance of the urban place should be assessed with reference to specific spatial and temporal scales (Rashed and Weeks, 2002).</p>

<i>Термин</i>	<i>ЕС – проект “Floodsite”</i>	<i>Университет на ООН, и-т по околна среда и здраве</i>
Уязвимост (градска)		<p>Градската уязвимост от природни заплахи, като земетресения е функция от човешкото поведение. Тя описва степента, до която общественно-икономическите системи и материалните активи в градските райони са или податливи, или устойчиви на удара от природни заплахи. Уязвимостта е независима от който и да е конкретен магнитуд на конкретното природно събитие, но зависи от контекста, в който то възниква. Характеристиката на градската общност, която може да бъде определена посредством комбинация от екологични фактори, свързани с материалните условия на живот на населението на даденото местоположение. Материалните и обществените условия са неразривно свързани в много бедствени ситуации, предишните от които могат да бъдат използвани за индикатори за следващите. Уязвимостта непрекъснато се променя от действията на човека и затова варира във времето и пространството. Уязвимостта не може да бъде оценена в абсолютни стойности; ефективността на градската среда може да бъде оценена с отчитане на пространствените и времеви мащаби. (Rashed and Weeks, 2002)</p>
		<p>The adaptive and coping capacities that determine the extent to which a society can tolerate damage from extreme events without significant outside assistance." (Mileti, 1999)</p>
		<p>Капацитетите за съпротивляване и за приспособяване, които определят обхвата, в който обществото може да допусна загуби от екстремни събития без значима външна помощ. (Mileti, 1999)</p>